Materiały do bibliografii
litewskiej i ruskiej

k. 1-75

Litwę w języku litewsk znaczy Kraj wilgotny dżdżysty
Semigalia Żemigała = Koniec ziemi.

1

Granice narodowości litewskiej w powiecie święciańskiem i w gubernii wileńskiej. Od ujścia rzeki Rotnicy do Niemna rzeką Rotnicą do wsi Lot ztamtąd do wsi Kiermuszy dalej granicą gubernii grodzieńskiej do jeziora Dump i wsi Romanowo czyli Romunie do rzeki Pieluszy i jej ujścia w jezioro Pieluszy we wsi Dubicze; tąż rzeką do jej źródeł we wsi Pieluszy (czyli granicą parafii zabłockiej od raduńskiej. Od Pieluszy do wsi Druskienik i rzeką Dzitwą do ujścia w nią rzeki Ossowki; rzeką Ossowką do wsi Podwarańców, do wsi Dajnowki, rzeką Żyżmą aż do miasteczka Stok (gdzie się schodzą powiaty lidzki, oszmiański i wileński) ztąd do rzeki Oszmianki (pod Graużyszkami) i tą rzeką aż do jej ujścia do rzeki Wilii, ztąd ku Michaliszkom brzegiem jeziora Świr aż do miasteczka Postawy, ztąd granicą powiatu dziśnieńskiego aż do granicy gubernii kowieńskiej granicą kowieńską aż do rzeki Niemna i w górę Niemnem aż do ujścia Rotnicy pod Druskienikami. = Granicą ku powiatem lidzkim: Czarno-Rusini (w powiecie grodzieńskim) od wschodu aż do Dziembrowa. We wschodnio południowej części powiatu lidzkiego ku południowi Biało rusini poło= czańscy czyli Krewicze itd

Bibliot. warszaw. 1855 No. XI. pag. 247.

in geringer Anzahl vorräthig.

Die unterzeichnete Buchhandlung erb
zunehmen, und bittet zu diesem Ende den u
zustellen zu wollen.

Abonnem

Unterzeichneter abonnirt auf
Monatsschrift:

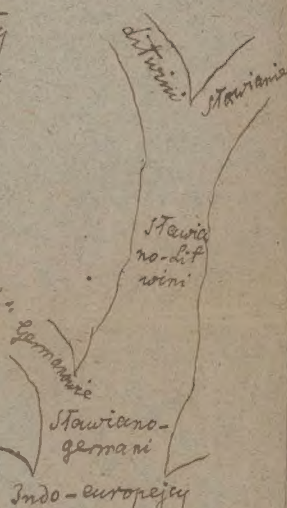
„Je

von Rabbiner Hir

bei der

den

Język litewski, który dziś z powodu swych świeżych i boga:
tych kształtów uwagę filologów zajął, zdaje się być ze wszystkich
indoeuropejskich najmłodszym i przetoż więcej do sławiańskiego
a niżeli do germańskiego zbliżonym. Badania uczone wykazały
iż w najpierwszej dobie przedhistorycznej tak zwana indo-euro:
pejska mowa rozdzieliła się na 3 szczepy na 1) aryjski z któ:
rego powstali dzisiejsi Indowie i Persowie 2) pelazgicki
który dał początek Grekom i Rzymianom 3) sławiańsko
germański, który się w drugiej przedhistorycznej dobie
znowu podzielił na germański i sławiański. Sławiań:
ski język w trzeciej dobie przedhistorycznej rozdzielił się
na dwie gałęzie: na a) gałąź sławiańską i b) na gałąź
litewską. — Język litewski różni się wprawdzie od sławiańs:
kiego, wszelakoż ze wszystkich języków najwięcej jest
zbliżony do niego albowiem ~~[illegible]~~ później odpadł od
swego indo-sławiańskiego pnia, przeto też najwięcej pierwotnych
i form zatrzymał i wiele ma zwrotów które w dawnych pomnikach
sanskrytskiego języka się powtarzają. Szczep germański dość
wczas wydzielił się z pnia indo-europejskiego i zaczął się sam
przez się tworzyć rozpadając się na gałązki narzeczowe; język
litewski z sławiańskim wspólnie jeszcze dość długo zostawał
nierozdzielnym aż w końcu podobniej w dobie przedhistorycznej
rozpadł się na dwa narody: litewski i sławiański. Litewski za:
czął się teraz dzielić na narzecza: litewskie, pruskie a później
łotyskie. W języku litewskim znachodzimy ślady języka sławiańs:
kiego w przedhistorycznej formie. Co do współgłosek podobna jest
mowa litewska do sławiańskiej, wszelako, co do samogłosek

różni się tem iż ma dwugłoski (diphtongi) ei, ai, au, których Sławianie nieznają. Litwini podobnie jak i Sławianie nieznają głosek dechowych (aspiratae) th, ph, kh (ch) które to głoski później powstały. Podobnie jak Sławianie miękczą Litwini *współgłoski z tą różnicą że się te zmiękczone współgłoski nie przetwarzają w Litewskim (z wyjątkiem dj i tj które się w narzeczu górnolitewskim przetwarzają w dż i cz) co dowodzi iż przy języku litewskim w tym względzie pozostała starsza forma. Liczba spadków, liczba podwójna są w językach litewskim i sławiańskim jednakie. Największa różnica mowy litewskim od sławiańskiej dostrzegać się zdaje w czasownikach czyli słowie czasowym, albowiem języki sławiańskie mają nierównie oryginalniejsze i bogatsze formy a niżeli litewskie którym n.p. zbywa aorystów. Podobnie jak w gramatycznem ustroju tak też i co do zasobu słów i korzeni tychże zbliża się język litewski wielce do sławiańskiego; lubo wiele też takich jest słów które w obu językach do siebie są niepodobne n.p. Bóg = dėvas, koń arklys (syn zaś = sunus jest podobny). Z tego wypada wniosek uczynić: iż lubo język litewski ~~[illegible]~~ więcej zbliżonym jest do sławiańskiego a niżeli do innego, wszelako nie powinien być brany za narzecze sławiańskie. Pisma Niemców o języku litewskim są niedostateczne i z nich niepodobna powziąć dobre wyobrażenie; nawet i w dość sławnych dziełach n.p. w słowniku Nesselmanna trudno się zorientować, brakuje tam n.p. litery Ł znanej wszystkim Litwinom.

Język litewski dzieli się na języki: 1) Litewski 2) pruski F 3) Łotewski czyli łotyski najmłodsza gałąź będąca w takim stosunku jak języki romańskie do łaciny.

1) Język litewski ma 2 narzecza: a) ~~[illegible]~~ górnolitewskie (właściwe litewskie, prusko litewskie) b) dolnolitewskie czyli żmudzkie (kurszziška kalba). (L. Rzeka Niemen dzieli oba te dyjalekta. Różnica obu narzeczy nie zbyt wielka: podobna jak w Niemczech: oberdeutsch i plattdeutsch (dolna-niemczyzna) jak w Grecyi: jonicko-atycka greczyzna i eolo-dorycka; z łatwością Litwin z okolic Tylży lub Pilkalń zrozumie Żmudzina. Wszelakoż dyjalekt górno-litewski

F na pomorzu między Wisłą i Niemnem zaginęło w drugiej połowie XVII wieku

L żemaitiszka kalba

nierównie starszy i bogatszy jest od żmudzkiego, który ma wiele śladów słowiańskich.

1) Narzecze górno-litewskie czyli prusko-litewskie sięga od zatoki Kurońskiej (Kurische-haff) od Ragajny (Ragnit) Pilkalny (Pilkalnis czyli Pakalnis t.j. nizina) ku wschodowi; dawniej nierównie dalej na zachód sięgało, najczystsze gdyż koło Pilkalny najpiękniej mowią po litewsku. Używali ~~[illegible]~~ niemieckich liter, opuszczając z szkodą języka niektóre głoski n.p. l. literatura ich mała

Sbornik bibliograficzeskich materiałów dla geografii,
a) etnografii i statistiki Litwy. [Sostawił (czlen-so:
trudnik) S. Baltramajtis. S.-Peterburg, typogra-
fia W. Bezobrazowa i Komp. 1891. (Otdjelnyj ottisk
1go wyp. XX1go toma Zapisok Imp. Russk. Geogr.
Obszczestwa, izdannego pod nabljudeniem cz.-sotr.
Th. M. Istomina.) 8vo k. ii str. VIII. 289. II — (obejmuje 4096 Nrów)
Z przyłożeniem Spiska litowskich i drewne-prusskich
knig s 1553 po 1891 g.
b) Spisok litowskich i drewne prusskich knig izdannych
s 1553 po 1891 god. Priłożenie k „Sborniku bibliografi:
czeskich materiałów dla geografii, etnografii i statistiki
Litwy. Sostawił S. I. Baltramajtis. S. Peterburg, typo:
grafia W. Bezobrazowa i Komp. 1892. 8vo k. 2, str. II. 96.
1. (obejmuje 1352 Nrów)
Prodajet sia u Sostawitela, S. Peterburg, Newskij pr. d. N. 82 Kw. 44.
Cena 6 Rubl.
/: Jest to a) bibliografia wszelkich książ i artykułów w cza:
sopismach w różnych językach oraz mapp i planów doty:
czących Litwy; b) bibliografia 1352 książ i broszur w języku
litewskim, drukowanych od r. 1553-1891 (właściwie od r. 1545)

Barbaszew A. I.: Ljetopisnyje istoczniki dla istorii Litwy w
srednije wjeka. Sptbg 1888. 8vo str. 29.
Bodjanskij: Izwiestija o rukopisi Poznanskoj biblioteki (Cztenija
I. Mosk. Obszcz. Istor. i drewn. 1846. I God, No 1. str. 1-45)
Danilowicz Ign.: Wiadomość o właściwych litewskich latopisach (Athe:
! neum 1841. VI. str. 13-62)
– Tichomirow: O sostawie zapadno-russkich ili tak nazywajemych
litowskich ljetopisej. (Zapis. Akad. Nauk, Tom XXXIX. Sptbg 1881.)

Popow A. N. Ljetopis wełykich kniazej Łytowskich (Uczen. Zapiski II Otdjeł. Akad. Nauk. T. I. Sptbg 1854) 8vo (Tłomaczone przez F. Neumanna, w Altpreuss. Monatschrift 1877. XIV p. 419-458).

Narbutt Teod. Pomniki do dziejów litewskich. Wilno 1846. 4to (Kronika lit. Bychowca)

Smolka Stanisł.: Najdawniejsze pomniki dziejopisarstwa rusko-litewskiego; rozbiór krytyczny. (Pamiętnik Wydz. filoz. histor. Akademii Umiejętn. Kraków 1889. 4to T. VIII) str. 2. 55)

Prochaska Ant.: Latopis litewski; rozbiór krytyczny. Lwów 1890. 8vo str. 58.

Berman I.: Poriadok narodnago wremiaczystenija i prazdniczyje obyczai w siewiero-zapadnoj Rusi. Wilno 1871. 16o str. 96.

Dmitriew M. A.: Sobranie pjesen skazok, obriadow i obyczajew krestjan siewiero-zapadnago kraja. Wilna 1869. 8vo str. 264.

Szejn P. K.: Materiały dla izuczenija byta i języka ruskago naselenija siewiero-zapadnago kraja. Czast I. Bytowaja i semejnaja żizn Bjełorussii w obriadach i piesniach. Sptbg 1887. 8o

Schikopp. J.: Litauische Elementar-Grammatik. Tilsit 1881. 4to str. 73. 40.

Becker Frid.: Der kleine Littauer. Das wichtigste aus der Sprachlehre. Tilsit (Post) 1866. 8vo str. VIII. 218.

Voelkel Max. J. A.: Lithauisches Elementarbuch. Heidelberg 1879 8vo str. VIII. 111.

Kurschat Fried.: Grammatik der littauischen Sprache (mit 1 Karte des Sprachgebiets). Halle 1876. 8vo str. XXIV. 476.

Szyrwid Konst.: Clavis linguae lithuanicae. Vilnae 1630.
(" ") Universitas lingvarum Lituanicae. Vilna 1737
8vo str. 57.
" " Grammatica brevis linguae lituanicae. – Trumpas pamokimas Kalbos lietuviszkos, – ed. Staniewicz Simon. Vilnae 1829. 8vo str. 57. – toż: Wilno, dr. R. Neumann 1829. 8vo str. VII. 57.
Schleicher Aug.: Handbuch der litauischen Sprache. Prag 1856–7. 8vo 2 Theile.
Klein Daniel: Grammatica litvanica. Regiomonti 1653. 8vo str. 28. 174. 2.
" " Compendium litvanico-germanicum. Königsberg 1654. 8vo str. 112.
Schultz Theoph.: Compendium grammaticae lithuanicae (ed. Christoph Sappuhn). Regiomonti 1673 et 1678. 8vo et 1730.
Ruhig Phil. F.: Anfangsgründe einer litthau. Grammatik. Königsberg 1747. 8vo str. 154.
Ostermeyer Gottfr. v.: Neue littauische Grammatik. Königsberg (Hartung) 1791. 8vo str. XXIV. 194.
Mielcke Christ. Gottl.: Anfangsgründe einer littauischen Sprachlehre. Königsberg 1800. 8vo
Kossakowski Kalixt.: Grammatyka języka żmudzkiego. Wilno 1832. 8vo str. XIII. 156.
Akielewicz M. Gramatyka języka litewskiego. Poznań 1890. 8vo
Słowniki litewskie: Szyrwid Konst. Dictionarium trium lingvarum (polon. latin. lithvan. Vilnae 1629. 8vo – 2a ed. 1631. – 3a ed. 1642. – 4a ed. 1677. – 5a ed. 1713. – 6a ed. 1718. 8vo
" " Haack F. W.: Vocabularium lithvanico germanicum et germ. lith. Halle 1730. 8vo
" " Ruhig Philip.: Lithauisch-deutsches und deutsch-lith. Wörterbuch. Königsberg 1747.
" " Mielcke Christ. Gottl. Littauisch-deutsches und deutsch-lith. Wörterbuch. Königsberg 1800. 8vo
" " Nesselmann G. H. F. v.: Wörterbuch der littauischen Sprache. Königsberg 1851. 8vo

" " Kurschat Fr.: Wörterbuch der littauischen Sprache. Halle 1870-1883. 8vo I Theil: Deutsch-littauisch. II Theil Littauisch-deutsch.

" " Juszkiewicz A. i J.: Litowsko-rusko polskij Słowar izdawajemyj Imp. Akad. Nauk. Sptbg 1886-1890.

" " Miežinis Mikolas P.: Lietuviškai-latviškai-lenkiškas žodinas. Tilsit 1892.

Wolter Ed.: Litowskij Katechisis N. Daukszy, po izdaniju 1595 perepeczatannyj. Sptbg 1886. 8vo

Garbe Richard: Szyrwid's Punkty Kazań vom J. 1629, herausgegeben. Göttingen 1884. 8vo (Litt. lett. Drucke des XVI u. XVII Jahrh. IV Heft.) - Wilno 1845. 8vo

Weiss A.: Preussisch Littauen und Mazuren. Rudolstadt 1899. 8vo 3 Bde.

Winkelmann E. Bibliotheca Livoniae historica. Systematisches Verzeichniss. Berlin 1878.

Mežow W. I.: Russkaja istoryczeskaja literatura za 1865-1876 g. wkluczytelno. Sptbg 1882-1888. 8vo T. I-VII.

Zapiski po Otdieleniju Etnografii Imp. Russkago Geograficzeskago Obszczestwa. Tom XIII. Sptbg 1885-1890: Wypusk I) Uprorusskija narodnyja piesni sobr. G. A. de-Wollanow 1885 = 1 Rub. [illegible] Wypusk II) Homelskija narodn. pjesni, zapis. Z. Radczenko 1888. = 1 Rub. 50 Kop. - Wypusk III) Pinczuki. Etnograf. Sbornik D. G. Bulhakowskago. 1890 = 1 Rub. 20 Kop.

{

Karolew R.: Uroci po Bolgarska-ta czerkowna istorija. Izd. perwo. Carigrad 1873. 8vo. Bulgarskie.

Bogorow I.: Bolgarski riecznik s tolkowanem i primieri. No 1 A–W. Wiena 1871. 8vo.

Wazow I.: Tugitje na Bulgarija. Stichotworenija. Bukareszcz 1877. 8vo.

Djuwernua A.: Słowar bołgarskago jazyka po pamiatnikam narodnoj słowesnosti i proizwedenjam nowiejszej peczati Moskwa 1885. 8vo. Wypusk 1–9.

Czorapcziew Iw. P.: Bukwar na turskyj jazyk. Izdan. 3e Ruszczuk 1875. 8vo.

Aleksandrow Al.: Litauische Studien. I. Nominalzusammensetzungen. Dissert. Dorpat 1888. 8vo. Litewskie

" " Sprachliches aus dem Nationaldichter Litauens Donalitius. I. Zur Semasiologie. Dissert. Dorpat 1886. 8vo.

Bezzenberger A. Litauische Forschungen. Göttingen 1882. 8vo.

" " Lettische Dialekt-Studien. Göttingen 1885. 8vo.

" " Litauische und Lettische Drucke des 16. und 17 Jahrhunderts. Göttingen 1874–1885. 8vo I–IV.

Dseesmas, Latweeschu tautas. Lettische Volkslieder. Leipzig 1874–5. 8vo. Liefer. 1.2.

Jacoby R(udolf): Litauische Chrestomathie zum Schulgebrauch (XX. Jahresbericht des Gymnasium in Memel). Leipzig 1880. 8vo. str. VII. 96. (zakazane w Rosyi)

Leskien A. und K. Brugman: Litauische Volkslieder und Märchen. Strassburg 1882. 8vo.

[illegible]ilžinis M(ikal): Lietuviszka grammatika. Tilżeje 1886. 8vo. str. 53. 1.

Ostlitauische Texte. Mit Einleitungen und Anmerkungen herausgegeben von A. Baranowski und H. Weber. Weimar 1882. 8vo. i Heft.

Voelkel M(ax) I. A. Lithauisches Elementarbuch. Heidelberg ~~1870~~ 1879. 8vo. str. VIII. 111.

Wolter E.: Litauische Schriftsteller des 19 Jahrhund. I. M. K. Wołonczewski. II. I. Dowkont (S. A. aus den Mittheilungen der Lit. litt. Ges. III. S. 101–116. 200–312.) 8o.

Szlupas J.: Litwini i Polacy. New-York 1887. 8vo
Niekolko słow o żmudzkich narodnych knigach J. R.... owa. Wilna 1865. 12o 50 Kop.
Sprogis J.: Pamiatniki Łatyszskago narodnago tworczestwa. Wilna 1868. 8vo 1 Rub. 50 Kop.
Sławoczyński Salomon Mozerka: Giesmes tikiemmy katolikam pridiarancias c. p. metu szwietesetc. Vilnae, typ. Acad. Soc. Jes. 1646. 8vo (w Bibliotece Bzikowskiej)
Bielenstein: Lettische Grammatik. Mitau 1863.
Elger Georgius Soc. Jes.: Dictionarium polono-latino-lotharicum. Vilnae 1683. 8vo str. 674.
Ulmann: Lettisches Wörterbuch. I. Theil (Lettisch-deutsch). Riga 1872. — II. Theil (deutsch-lettisch, von Ulmann und Brasche) Riga 1880.
Akielewicz Józef (proboszcz w Liźnie): Grammatyka łotewska. Wilno 18..
Kurmin Jan x.: Słownik polsko-łaciństko-łotewski. Wilno 1858. 8vo str. 282.
Daukszy N. Litowskij Katychizis; po izdaniju 1595 goda, wnow perepeczatanyj i snabżennyj objasnenijami E. Wolterom. (Pryl. toż. k 53mu tomu Zapisok. Imp. Akad. Nauk Nr. 3). S.-Peterburg 1886. 8vo
Becker Fried.: Der kleine Littauer. Das wichtigste aus der Sprachlehre. Tilsit 1866. 8vo str. VIII. 218.
Schikopp J.: Litauische Elementar-Grammatik. Tilsit 1881. 4to str. 73. 40.
Akielewicz M. Grammatyka języka litewskiego. Poznań 1890. 8vo str. 204.
Kossakowski Kalixt x.: Grammatyka języka żmudzkiego. Wilno 1832. 8vo str. XIII. 156.
Marcinski Franc. Mac.: Grammatyka polska dla Litwinów. Suwałki 1833. 8vo str. VII. 94.
" " " Grammatyka litewsko-polska. Warszawa 1861. 8vo str. 132.
(S. P.): Pasabas (Legwas) iszrimokima leżuwiu lękiszka ir letuwiszka par S. P. Wilniuje 1860. 8vo str. 72.
" " —(toż). Wilniuje 1872. 12o
Kurschat Fried.: Grammatik der litauischen Sprache. Halle 1876. 8vo str. XXIV. 476.
Schleicher Aug.: Handbuch der litauischen Sprache. I. Grammatik. II. Lesebuch. Prag 1856. 8vo 2 Bände.

1775.

Agenda tattai esti Suraszimas Pagraudinnimû ir Maldû, Lietuwôs Bażnyćiose skaitomû nůg Kunnigû szwentus sawo Urēdo Darbus pilnawojanćiujû. Karalaućiuje, Mėte 1775, Iszpausta ir pardůdama pas Gottlieb Leberecht Artungą. 4to kart niel. 2, str. 80. (gocki druk)

1877.

Kalendorius ukiszkasis ant metu nuog urgimimo vieszpaties 1878. Paraszitas par Laurinon Ivinski. S. Peterburg, typografija F. Suszczynskago, 1877. 4to str. 47. (druk Tauiński)
(od str. 18-46: wiadomości gospodarskie, Pieśni, Spis jarmarków.)

1862.

Menuo Szwencziausios Marijos Pannos. – Ta Knigele surasze lenkiszkam liežuwi K. Prokopąs, diel žmoniu Kojmuose giwenanczin, kurie trokszta garbit Szwencziause Marija per isztisa meni Giegužes drauge su szejmina namuose sawo budami. – Pirma karta dabar pasztiko iszdawadita ant lietuwiszko liežuwin diel naudos wisu žemajczin ant posztowinimo Szwen. Pannos Marijos Dizwo Gimditojos nekaltaj pradetos. (Spaudimas pirmas.) – Wilniuje 18[illegible] [illegible] K. n. [illegible] str. 64

(druk Tuińskiego — na odwrocie tytułu approbata Macieja Wołonczewskiego bisk. żmudzk. w Wilnie d. 4 Kwietnia 1862 — na końcu po rejestrze pieśń: Giesme; ant Tabenakt Motinaj Nekaltaj pradetaj. — Jest to tłomaczenie dzieła x. Leszczyńskiego Prokopa Kapucyna: Miesiąc Maryi.)

1872.

Giesmjû-bey Maldû — Knygos Karaliszkojo Prusû Waisko. Tases lietuwiszkay sutaise ir iszdrukawodino Fridrikis Kurszatis Lietuwininkû Kunigs Karaliaucziuje. Königsberg. Druck und Verlag von Emil Rautenberg 1872. 12mo str. 154, druk gotyck. — (Obejmuje Służbę Bożą, Katechizm — 150 Pieśni nabożnych (tłomaczonych z niemieckiego) — Modlitwy.)

1863

Szianleniszkis Senelis. Pirma dalis. Wilniuja, Spaustuwoju J. Zawadzkia 1863. 12mo str. 63.

(Staruszek ze Szawel Książeczka dla ludu napisana przez x. Dowidaitis czyli Dawidowicza. Pierwsze wydanie wyszło r. 1860 w Wilnie w druk. A. Syrkina w 2 Częściach.)

Balvej (Bolvie w Szawelsk.) — Wilkmiergi (Wiłkomierz) — Żagary naujuji (Zagory nowe) — Kalnalis (Kołnuje) — Kražej (Krože) — Łeki (Łekniki) — Seda (Siady) — Titawenaj (Cytowiany) — Szaulej (Szawle) — Mitawja, Jelgawa (Mitawa) — Klajpeda (Memel) Karalauczius (Królewiec).

1880.

Naudingos Bitezin Knygeles wiesiems Lietuwininkams pagal szwesziausus Iszmislijimus sustatytos ir ant Gero raszytos nů E. Radźun'o, Mokitojaus Tusseinos. (Im Selbstverlage des Verfassers). 1880 Iszpausta Ragaine E. Můggio Drukawoneje. 8vo K.n. 1, str. 58. (druk gotycki)
(Podręcznik o chowie pszczół – drukowany w Ragnecie 1880)

1781

Szirdingas Pagraudenimas sawo Amźio Galą tan: kiey apdumoti ir tam krikszczoniszkay priwi: tawyti isz Wokiszkôs Kalbôs i Lietuwiszką per: galditas nů Gottfrido Ostermeyerio Trempû Kuningo pagal Norėjimą Pono Jono Kristupo Cynthiaus wieźlibo Lietuwninko ir czestningo Kupczaus Karalauczuje. – Jo Kasztunkais nobaźnoms Duszoms ant gero iszspaustas pas Gottl. Leber. Artungą Mete 1781. 8vo str. 14 (druk gotycki)
/: Serdeczne napomnienie o swym końcu żywota (pieśń pogrzebowa) z niemieckiego na litewskie przełożona przez Gottfryda Ostermeyera pastora w Trempen, na żądanie Jana Krzysztofa Cynthiaus kupca i jego kosztem drukowana w Królewcu 1781 – początek: Żmonû Waikai, apdumokit i t. d. :/

Miejscowości litewskie w Prusiech wschodnich: Allenburkij, Angerburkij, Darkiemij, Goldapej, Gumbinej, Heilige linde, Isrutej, Kaukenůse, Katyczůse, Krance, Karalaucźuje, Klajpedoj, Kraupiszkuse, Kretingoj, Lapgawaj, Lasdenůse, Melankuse, Naujojoj, Pilkalnej, Priekulej, Ragajnej, Rujnej, Smalininkuse, Stalupenuse, Szilutkarcziamoj (Heydekrug), Szoklu-witej, Szirwintoj, Teplawoj, Tilżeje, Welawoj, Żitkemi

1867

Ewangeliszkos Kalendros ant Mêto 1867 lietuwiszkû Siratû Butni Elniszkej' ant Paszalpos lietuwiszkay iszleistas nû F. Schröder, Kunigo Priekulej. Zwaigzdinin kischkos ir baznytisz=kos Kalendros yra Prûsû Prowince pagal Karaliaucziaus Pĕtû Lynijê padarytos. – Druck und Verlag der Schröder'schen Buchdruckerei in Prokuls. 12mo k.n. 18 i str. 39. druk gotycki (na dochód sierot litewskich)

1796.

Aukso Ăltorius arba Afieras Kwepenciûs ant Aukso Ăltorius prisz Majestota Diewa tay ira Madlitwas skuteznas Baznicziay szwętay zwyczaynes Kures Afektas meilê Diewa degûs Ponuy Diewuy ant kwapa saldibes garbies jo afierowoty gal. Su pazwalijmu Wiresnibes Dwasyszkos su pridotku naujos Nobaženstwos ant swietâ iszeynus Metuose nug Uzgimimo Chrys=tusa Pona 1796. – Wilniuy Drukarnioy Akademijos. k.n. 9, str. 478 i niel. 6. z drzeworytami – dodane 4 karty druk współczes.: Aktay Wieros, Nadiejos, Małones ir Gaylese.

dawniejsze wydania 1778. 1793. 1796. 1821. 1837. 1840. 1845.

Miesiące litewskie (po żmudzku) 1) Sausis (Styczeń) 2) Waseris. 3) Kowas (Marzec). 4) Karwela arba Balandis. 5) Gieguzie (Maj), 6) Birzielis, Sejos. 7) Liepas (Lipiec). 8) Rugpiutis ([illegible]) (Sierpień) 9) Rugsieiis, Szilu (Wrzesień) 10) Spaliu, Łapkritis (Październik). 11) Łapkritis, Grudis (Listopad), 12) Sijkis (Grudzień)

1860.

Garbie Diewa Knigiele jaunumenej pawesta. Wilniuj, Kasztu ir Spaustuwieja Juzupa Zawadzkie 1860. 12mo str. 280 (Honor Boga-książeczka do modlenia dla młodzieży.)

1863.

Mokslas Rima-Kataliku. Surasztas ir iszspaustas diel pagusiu žmoniu. Wilnuoje, Spaustuwiej P. Juzupa Zawadzkie. Metusi 1863. 12mo str. 340. (Nauka wiary rzymsko-katolickiej dla doroslejszych.)

1863.

Wartojmas arba Meginimas patis sawę. Rigoje 1863 (Druck von Fr. Klöppel in Eisleben) 8vo str. 24. [: Użytek czyli badanie siebie samego - traktacik teologiczny luterski.] (druk łaciński.)

1871

Abecele Lietuwiszkaj-Rusiszka del naudos Lementoriszku Mokstynijcziu. [-Litowsko-russkij Bukwar dla upotreblenija w Naczalnych Uczyliszczach, napeczetannyj po rasporiażeniju Popeczytela Warszawskago Uczebnago Okruga. Izdanie tretje.- Warszawa, w typografii Warszawskago Uczebnago Okruga, 1871. - Warszawoje, Spaustuwęje Warszawiszko Apskrithimo Moksto, 1871. 8vo str. 54 (druk ale grażdanka)

1820.

Szeszolika trumpi Kalbesei apie Jozganimo Kélą, wissiems Griesznìems ant Naudôs surszyti. Tilźeje, 1820 (Tilse, gedruckt bey Heinrich Post). 8vo str. 39 (druk. szwabach. – Szesnaście krótkich Przemów o zbawiennej drodze wszystkim grzesznikom dla pożytku wydane.)

(s. a. – circa 1830.)

Naujas Pibelis arba Knygéles isz kurriû kudikiei gal issimokintis Skaitytines pażint, jes sudêt ir isz Knygû skaityti. Königsberg, Druck und Verlag der Hartungschen Buchdruckerei (b. r. – około 1830) 8vo str. 16 (druk szwab.) – /: Nowy Elementarz (Fibel) czyli Książeczka z której się każde dziecię może nauczyć czytać. :/

1877.

Naujas Pibelis arba Knygéles isz kurriu kudikiei gal issimokintis Skaitytines pażint, jes sudêt ir isz Knygu skaityti. Königsberg, 1877, Druck und Verlag der Hartungschen Buchdruckerei. 8vo str. 80 (druk. szwabach) /: Edycya pomnożona od str. 17 – 80 jest nowy dodatek: Mażos Szuil-Knygéles Kudikiems isz tu mokitis skaityt ir iszmanyti. Karaláuczuje, Iszpausta Artungo Drukawonéje. 8o str. 17–80 – Mała szkolna Książeczka, małym dziatkom do nauki czytania i rozumienia. :/

(b. r. 1880)

/bez tytułu: Pibelis?:/ (początek:) Skaitytinnes: A a a b c d.... (na końcu:) Tilzeje, Rasztas iszspaustas prie Endrikio Posto. 8o k. n. 8 (druk szwabach.)

Szeszolika trumpi Kalbesei apie Iszganimo Kelą, wissiems Griesznіems ant Naudôs suraszyti. Ysrpausta Warszuwo, drukarnioj Petra Barycko-je, mete 1836. 8vo str. 35. (druk italika)
(cf. Baltromajtis No. 256)

1882.

Pibelis arba Knygeles isz kuriu Kudikiei pamokinami, lietuwiszka bey wokiszka Kalba skaityti, raszyti ir permanyti. – Hand-Fibel für den littauisch-deutschen Schreib-Lese-Unterricht, von Gottfried Kerner Präcentor in Lenkweten. Vierte Auflage. Gumbinnen, Verlag (u. Buchdruckerei) von Wilh. Krauseneck, 1882. 8vo str. 111. (druk szwabach. – po litewsku i po niemiecku).

1878.

Lietuviškos Dajnos, surasitos par Antaną Juškevičę. Kazań, typografija Uniwersyteta 1878. 8vo str. 7. 1. (4 pieśni gminne: Ne turiu dvaru – Ej siv seserėlė – Ej żalio, żalio. – Susirinku bandżiauninkaj.) (druk italika)

?

Hochzeitsbräuche der Wielonischen Litauer, beschrieben 1870 von Ant. Juszkiewicz übersetzt 1888 von Arved Petry (Mittheilungen der Litauischen liter. Gesellschaft. Bd. III Heft 14, pag. 133–383) Geogr. pol.

1816.

Naujas Testamentas musu Pono bey Izganytojo Jezaus Kristaus, Lietuwiszkay, su Kiekwieno Perskyrimo trumpu Praneszimmu, ... Karalaucziuje, 1816, Rasztais iszspaustas pas Endrike Degen. 8vo: K. n. 1, str. 383. 2. (druk szwabach) /: poprawiał i wydał d. J. Rhesa – stanowi drugą część Biblii – Ob. Baltromajtis Nr 174. :/

(1830?)

Trecia Dalis Giesmju = Knygû arba kittos naujos Giesmes isz naujo perweizdetos ir pagerintos. Karaliaucziuje, Iszspaustos Karaliszkoje Knyg = Drukkawonėje Artungo. (b. r.) 8vo podłuż. K. n. 1, str. 116 (Trzecia Część Kancyonału czyli niektóre pieśni na nowo przetłomaczone. – Dodatek do Litewskiego Śpiewnika drukowany osobno – który nie wszedł w nowe wydanie – tłomacz podobno L. G. M.) (druk szwabach.)

(1860?)

Pagėrintos Giesmju = Knygos... podraug su Maldû = Knygomis... Isz Naujo perweizdėtos per F. K. Königsberg, Druck und Verlag der Hartungschen Buchdruckerei. (b. r. – około 1860) 8vo podłuż. K. n. 12 str. 790. 1. (Od str. 617 – 790 Naujos Maldu = Knygeles... surasżytos nug M. Daniel Klein, sweżey perweidetos per F. K.) (obejmuje 542 pieśni – Ob. Baltrojmajtis Nr 691 – przejrzał F. Kurschat.) (druk szwabach)

1880.

Pagėrintos Giesmju = Knygos... podraug su Maldû = Knygomis... Jases isz Naujo perwejzdejo Keleh buwęs Precentoris Kretingoj. Königsberg 1880 Verlag der Hartungschen Buchdruckerei. 8vo podłuż. K. n. 12, str. 794. 1. (druk szwabach. 542 pieśni)

Id str. 617 – 794 i K. 1.: Naujos.... Maldu = Knygeles.... surasytos nů M. Daniel Klein Lietuw. Klebono Tilzej. Königsberg, Hartungsche Verlags = Buchdruckerei 1877.
— str. 1–94: Treczioji Dalis Giesmju Knygu, kurioje randas geroks Skaitlius naujų krikszczioniszku Giesmių. Tases isz wokiszkos Kalbos szwiezey iszwersdams sutaise F. Kurszatis Lietuwininku Kunigs Karaliauczuje. Königsberg, Verlag der Hartungschen Buchdruckerei. 8° podłuż. (druk szwabach, 98 pieśni; tłomaczonych z Wiessel, Thilo, Gellert, Luther, Steuerlein, Schmolk, Laurenti, Gräfin v. Schwarzburg = Rudolstadt, Wegelin, Hoffmann Joach. Neander, Haßlocher, Joh. Spangenberg, Stegmann, Denicke, Louise Henriette Churfürstin v. Brandenburg, Chlomnous, Sieber, Lavater, Olearius, Joh. Rist, J. A. Rothe, Becker, Salom. Frank, Christian v. Stöcken, Gerhardt, Runge, Arnold, Richter, Joh. Heermann, Freilinghausen, Deszler, Günther, Angelus, Falkner, Rambach, G. Lange, Graf v. Zinzendorf, Bernstein, Selnecker, Altenburg, Klopstock — do których wcielono 64 pieśni nabożnych żołnierskich wydanych r. 1860 przez Glogau, w Tylży.)

(b. r.)

Dwylika dwasiszku naujų Laupsinimo Giesmjû pagal sena ir nauja Testamenta,... Per szwentos Dwases Darba sutaisitos ir pagal Norejima kellû nobaznû Krikszczonû i Druktu padutos. — Drukawotas pas J. [illegible] Reyländeri ant Tilzeje. 8° podłużn. str. 12 (druk szwabach – 12 nowych nabożnych pieśni).

1888.

Nowo wydany Kancyonał Pruski zawierający w sobie Wybór pieśni starych i nowych w ziemi Pruskiej i Brandenburskiej zwyczajnych... z gorliwemi modlitwami. W Królewcu, drukowat kosztem swoim Hartung 1888. 8° podłuż. K. n. 17, str. 882. K. n. 13 i str. 64. (Obejmuje 904 pieśni) (dr. szwabach)

1° ed. wydał 1738 Jerzy Frydeyk Rogall.

Kern alter und neuer Lieder... von Georg Friedrich Rogall (Altes Rogall'sches Gesangbuch). Königsberg (Hartung) 1884. K. 6 str. 852. (Obejmuje 772 pieśni niem.)

Bretkun Jan: Postilla tataiesti trumpas. Królewiec dr. Osterberger 1591. 4to (w bibl. Jagiellon. w Krakowie.

Dauksza Mikołaj. Postilla Catholicka; tai est Izguldumas Ewangeliu... Wilniui druk. Akad. Soc. Jes. 1599 fol. k. 5, str. 627. (Ob. Jocher: Obraz II Nr. 4447 str. 377)

Szyrwid Konstanty S. J.: Punkty Kazań od Adwentu aż do Postu litewskim językiem z wytłumaczeniem na polskie. — Punktay Sakimu Diewo-Żodzio.. Wilno, w druk. Soc. Jes. 1629. 4to k. 4, str. 382 i k. 4. (Część I) (Ob. Jocher. II Nr. 4625 str. 397.)

" " — (toż Część II). Wilno w druk. Soc. Jes. 1644. 4to k. 4 str. przeszło 259. (Ob. Jocher II. Nr. 4626 str. 397)

Biblia litewska tłomaczenia Jana Bretkuna, wydana przez Samuela Bogusława Chylinskiego kosztem Janusza Radziwiłła Koniuszego litewsk. w Londynie 1660. 8vo str. 1-416 (wydrukowana nie cała bez tytułu, urywa się na Psalmie 40 — Exemplarz był w Akademii duchownej w Wilnie — Ob. Jocher II. Nr. 2283 pag. 11 i 109 — luterska) (Rásztas szwentas S. B. Chylinskia)

Biblia tai esti Wissas Szwentas Rasstas (z niemieckiego tłomaczenia Marcina Lutra). Karalauczuie, p. Jona Endriki Hartungo, o Philip. Krist. Kanteri. 1735. 8vo (Ob. Jocher II Nr. 2284 str. 11)

Enchiridion, Der Kleine Catechismus Doctor Martin Luthers Teutsch und Preussisch. Gedruckt zu Königsberg durch Johann Daubman 1561. 4to Kart 63.

Biblia tas irr ta swehta Grahmata. Kensberga p. Johna Hartunga 1739. 8vo (luterska – Ob. Jocher II Nr. 2285 str. 11)

Biblia tai esti Wissas Szwentas Rasztas: Karalauczuje p. Pilip. Krist. Kanteri 1755. 8vo K. 12 str. 1416 i 364 – luterska, wydał Joh. Jac. Quandt. – Ob. Jocher II Nr. 2287 str. 11 i 110.)

Biblia. Tai esti: Wissas Szwentas Rásztas Séno ir Naujo Testamento, Lietuwiszkay perstattytas, isz naujo pereweizdetas ir ketwirtą kartą iszpaustas. Tilzeje 1824. 8vo (luterska – wydał L. J. Rhesa)

Naujas Testamentas Wieszpaties musu Jezaus Kristaus. Karalaucziuj. dr. Reusner, 1701. 4to K. 6, str. 445 i rejestr. (luterski; tłomacz. Bernard v. Sanden. – Ob. Jocher II Nr. 2335 str. 18)

Naujas Istatimas Jezaus Christaus wieszpaties musu Lietuwiszku Leżuwiu par Jozapa Arnulpa Kunigaykszti Gedrayti. Wilniuje p. Missionarius 1816. 4to K. 19, str. 389 (Ob. Jocher II Nr. 2336 str. 18 – jest w bibliot. Jagiellon.)

Der Psalter Davids, Deutsch und Littawisch. – Psalteras Dowido, Wokischkai bei Lietuwischkai. Karaliautzoje Prusu, per Lorinten Segebadu, Maetossa Christaus 1625. 4to Kart 258 (Sign. A – Ppp.) (luterski – w bibliotece Królewieckiej)

Dawadnas Pamokinnimas kaipo wisse Lietuwoje po Malonningiauso Prusu. Karalauczuje Mete 1730. 4to str. 52 (Ustawy Kościelne dla Królestwa Pruskiego?)

Catechismus in preuszischer Sprach (gecorrigiret) und dazgegen das [illegible]-
sche 1545. Gedruckt zu Königszberg im Preussen [illegible]
Hans Weinreich (M.D.XIV. 1514 (sic) 4to k. niel. 8. (widoczny błąd zam. [illegible] XLXIV) (tytuł w ramce)

Iszknygos kurtosa wissos Ewangelios per czelą metą [illegible]-
guldytos, jeib nobażni Gaspadorei ir su sawo namiszk[illegible]
Nammej Diewui wertay służit ir tikrą żinnę apie wissą
iszganimo dawadą igautu. Karalancziuje 1808. 4to (autor
Ch. Gott. Mielcke — Liber Missae) (w[illegible] Królewiec.)

Trumpas ir prastas Iszguldinas wissu Nedeles ir Szwen-
tu Dienu Ewangeliu klausimais ir atsakimais sutai-
sytas ir Pamokinnimui wissu lietuwiszku Parapyu,
Jurinkimu ir Szmiku Karalistes, isz wokiszkos i
lietuwiszką Kalbą perestatytas, isz naujo pereweiz-
detas ir per Drukką iszduotas. Tilżeje 1820. (Wy-
kład Ewangelii — luterski)

Trumpas pamokimas kalbos lituwyszkos arba żemay-
tyszkos — Grammatica brevis linguae lituanicae seu
samogiticae, a quodam pio Societatis Jesu sacerdo-
te conscripta et typis mandata Vilnae a. 1737 nunc
reperta et iterum in lucem lata. Vilnae, typis B. Neu-
manni 1829. 8vo k. 2. str. VIII. 57. 1. (wydał Simon Stanie-
wicz Philos. Candidatus — przedruk dzieła :: Universitas
linguarum Litvaniae in principali Ducatus ejusdem dia-
lecto grammaticis legibus circumscripta. Vilnae Typis
Collegii Academici Soc. Jes. 1737. 8vo.) — (Zm[illegible] tyt.:
Pamokimas kalbos lituwyszkos arba żemaytiszk[illegible] Gram-
matica linguae lituanicae seu samogiticae.)

Ostermeyer Gottfried (Pastor der Trempenschen Gemeine): Neue Littauische Grammatik ans Licht gestellt von.... Kö-nigsberg 1791. 8vo.

Mielcke Christian Gottlieb (Cantor in Pillkallen): Anfangsgründe einer Littauischen Sprachlehre, worinn zwar die von dem jüngern Ruhig ehemals herausgegebene Grammatik zum Grunde gelegt aber mit starken Zusätzen und neuen Anmerkungen verbessert und vermehrt worden von.... Konigsberg 1800. 8vo.

Łatwy sposob nauczenia się języków polskiego i litewskiego przez S. P. Wilno, nakładem S. Neumanna, w druk. M. Zymelowicza 1860 – Lengwas pasabas iszsimokima lezuwiu lękiszka ir letuwiszka par S. P. Wilniuje, kasztu S. Neumana, Spaustuwien M. Zymelowiczes 1860. 8vo str. 72 (obejmuje: Wokabuły i Rozmowy polsko-litewskie.

Gramatyka inflantsko-litewska dla uczących się języka łotewskiego, ułożona przez Tomasza Kossowskiego plebana likoniewskiego. Ryga, drukiem Hartunga 1853, 8vo str. 37. (75 Ct.)

Forma Chrikstima 1559.

Ewangelias bei Epistolas per. B. Willenta. Karaliauczui 1579.

Catechismus prasty szadei, makslas skaitima raschta yr giesmes del kriksczianistes bei del bernelių iaunu nauiey sugulditas. Karaliauczui, VIII dena Meneses sausia metu uszgimima diewa 1547. – Iszdruktas Karaliauczui per Jana Weinreicha. 8vo (Elementarz, Katechizm i pieśni – autor: Marcin Mosvidius czyli Mażwyds t.j. Krótkowiczy, pastor w Ragnit + 1562 – przedruk. 1709 – przedruk 1874: Littauische und lettische Drucke des XVI Jahrhunderts, herausgeg. von Adalbert Bezzenberger. I. Der litauische Katechismus vom J. 1547. Göttingen, Robert Peppmüller 1874. 8o str. XIV. 36.

Gramatyki Litewskie: 1/15

Szyrwid Constant: Clavis linguae lithuanicae. Vilnae 1630.
Klein Daniel M.: Compendium lithuanico-germanicum oder Kurtze und gantz deutliche Anführung zur littauischen Sprache Königsberg 1654 8ᵒ str. 112.
Klein Daniel M. Grammatica litvanica primum in lucem edita. Regiomonti (1653) 8ᵒ str. 28. 177.2.
Schultz Teoph: Compendium grammaticae lithuanicae. Regiomonti 1673. 4ᵒ (właściwy autor Krzysztof Sappuhn.)
Sappuhn Christoph: Compendium grammaticae lithuanicae ed Theophil. Schultz 1673. 8ᵒ.
" " Elementa linguae lithuanicae ed Teoph. Schultz. Königsberg 1730.

C.

C.

Chaldaea 2.

Grammatyki Litewskie 2)

Universitas linguarum lithuanicae grammaticis legibus circumscripta. Vilnae 1737. 8° str. 56.

" " " nunc instaurata Vilnae 1781 fol. (własność bibl akad.)

Ostermayer Gottfried v.: Neue littauische Grammatik. Königsberg 1791 8° str. XXIV. 197. 6.

Mielcke Christian Gottl.: Anfangsgründe einer littauischen Sprachlehre worin die von dem jüngern Ruhig herausgegebene Grammatik zu Grunde gelegt. Königsberg 1800. 8° str. 208.

Grammatica brevis linguae lithuaniae seu samogiticae, typis mandata Vilnae 1737 nunc iterum edita. – Trumpas pamokimas kalbos lietuwyszkos... Wilnuje 1829. 8° str. VII. 57. (wydał Staniewicz Szymon.)

Kossakowski Kaliaxt x. Grammatyka języka żmudzkiego. Wilno 1832. 8° str. XIII. 156.

D. d.

Dämascus (kraj) 2.

Grammatyki litewskie 3) 17

Schleicher Aug. Handbuch der litauischen
+ Sprache. I Grammatik. II Lesebuch. Prag
1856. 8. 2 Bde.

Becker Frid. Der kleine Littauer. Das wichtigste aus der Sprachlehre. Tilsit 1866. 8.
str. VIII. 218.

Kurschat Fried. Grammatik der litauischen Sprache.
Halle 1876. 8. str. XXIV. 476.

Voelkel Max J. A. Litthauisches Elementar-
+ buch. Heidelberg 1879. 8. str. VIII. 111.

Schiekopp J. Litauische Elementar-Grammatik
Tilsit 1881. 4to str. 73. 40.

Miežinis Mikol. Lietuviszka gramatika.
Tilžeje 1886. 8vo str. 53. 1.

Akielewicz M. Grammatyka języka litewskie-
+ go. Poznań 1890. 8vo str. 204.

5

Mozińſki Franc. Mat : Grammatyka polſka dla Litwinow. Suwałki 1833. 8º ſtr. VII. 94.

+ " : Grammatyka litewſko polſka Warſzawa 1861. 8º ſtr. 152.

+ Kasabas (Łzgwas) iš zvimokištma le: žuwiu tykiszka ir letuwiszka par J. P. Wilniuje 1860. 8º ſtr. 72.

" " Wilniuje 1872. 12º

Lipiń 2

15

Kossowski Tomasz: Grammatyka inflantsko-łotewska dla uczących się języka łotewskiego. Ryga (Dr. L. Hartung) 1853. 8vo. st. 32.

Rocz XIII. 1820 XX 19

Stender Lettische Grammatik. 2 Aufl. Mitau 1783.

1827-1850

Gutslef Grammat.

Dictionarium polono-latino-lottauicum opus posthumum G. Elger S. J. Vilnae 1683. 8o. st. 674 i więcej.

Piśmiennictwo Łotewskie leczy kilkaset dziet

Litewskie Słowniki

Szyrwid Konstant. : Dictionarium trium lingua-
rum. Vilnae 1629. 8o — Vilnae 1631.
— Vilnae 1642. — Vilnae 1677 — Vilnae
1713 8o str. 458 — 6a ed. Vilnae 1718. 8o.

Haack F. W. : Vocabularium lithuanico-germa-
nicum Halle 1730. 8o str. 336.

Ruhig Philip : Littauisch-deutsches und deutsch-
lithau. Wörterbuch. Königsberg 1747.

Mielke G. Littauisch deutsches u. deutsch-lith.
Wörterbuch. Köngsberg. 1800. 8o str. 332. 576.

Nesselmann G. H. F.: Wörterbuch der lithauischen
Sprache. Köngsberg 1851. 8. str. XI. 555.

Kurschat Fr. Wörterbuch der littauischen Sprache.
Halle 1870-1874.
I. Th. Deutsch.-littauisch. Halle 1883. 8 str.
II Th. Littauisch-deutsch.
XII. 529.1.

W rękopisie (Miczintowicz)

Miežinis Mikolas: Lietuviškai-latviškai-lenkiškai-rusiškas žodynas. (drukuje się w Tylżyce 1894.) 1894. 8. str. 292

Juszkiewicz A. i J. Litowsko-rusko-polskij słowar izdawajemyj Imp. Akad. Nauk. Sptbg 1886–1890.

Mensztowicz Ks.: Litowsko-łatyszsko-russkij słowar. (Mspt w Towarz. Ross. Geogr. 1874.) str. 81.

Sutkiewicz Ks. Słowar litowskago jazyka (Mspt. w Imp. Akad. Nauk 1891)

T. Słanan 2

Śpiewniki (Kancyonały) litewskie (luterskie):

1) Mosvidius Martin: Catechismusa prasty Szadei, Mokslas skaityma Raszta yr Giesmes. Karalau: czuje 1547, dr. per Jana Weinreicha. (11 pieśni) (przedruk Bezzenberger 1874.) 16º

2) Bretkunas Jan: Giesmes duchaunas, isch Wokisch: ka pergulditas. Karaliauczuje per Jurgi Osterbergera 1589. 12º (76 pieśni)

3) Sengstock Lazarz: Giesmes Chrikstzionischkos. Karaliauczunie, per Joną Fabricius 1612. 4to (175 pieśni)

4) Klein Daniel: Naujos Giesmju Knygos. Karalauczuje iszspaude Pridrikis Reusneris 1666. 8vo (229 pieśni)

5) Richovius Johann: Naujos Giesmju Knygos isdůtos per M. Joną Bikowią. Karalauczuje 1685. 8vo (265 pieśni)

6) Behrendt Johan: Isz naujos perwejzdetos ir pagerintos Giesmiu Knygos. Karalauczuje 1732. 12º oblong (wydał Joh. Jac. Quandt)
   item 1736
   item 1738.
   item 1740. (400 pieśni)

7) Glaser Fabian albo (: Kelos nobaznos Giesmes. 1750 (542 pieśni) item 1776

8) Ostermeyer Gottfried: Giesmes szwentos. Königsberg 1781. (508 pieśni) item 1791

Klein Dan: Naujos Giesmiu Knygos. Karalaucziuje 1792 (342 piesni.)

Mielke C. G. Senos ir naujos Krikszczoniszkos Giesmes. Karalaucziuje per Lebrekto Erinho 1806. 8. p. XIX. 484. 78.

Mertikajtis E.: Wisokies naujos Giesmes. Prokuls 1825. 8. (323 piesni)

Kanczonotas tey easti: Knigos Psalmu ir Giesmiu. Ditojoy per J. F. Steffenhagen 1845. 8. str. 278 i 10.

Giesmiu-Knygos. Frankfurt a. M. 1863. 12.
str. 443.

Czasopisma litewskie 1891

1. Nusidawimai apie Ewangelijos Praplatinima. Królewiec. 1890 (Missionsblatt)
2. Lietuwiszka Ceitunga. Memel. (co tydzień)
3. Tilżes Keleiwis. Tilsit (co tydzień)
4. Konservatywu Drangystes = Laiszkas — (co tydzień) z dodatkiem: Keleiwis, w Prokuls
5. Pakajaus Pasłas (Friedensbote) litewsken i poniemiecku. Memel (co tydzień)
6. „Vienybe Lietuvniku (od r. 1891. VI rocznik) co dwa tygodnie w Plymouth w Pensylwanii — najlepsz litewski (Zjednoczenie Litwinów) pod ...
7. Szwiesa (Światło) w Tilsit — co miesiąc od r. 1890
8. „Saule" (Słońce), w Mahanoy City w Pensylwanii; co tydzień — 4ty Rok.
9. „Varpas" Dzwon — w Tilsit — co miesiąc — wydaje M. Jankus 3ci Rok
10. Ukinikas" Gospodarz — w Tilsit — co miesiąc — wydaje M. Jankus — 2gi Rok
11. „Apżvalga" (Przegląd) — w Tilsit 2 razy w miesiąc 2gi Rok.
12 Nauja Lietuwiszka Ceitunga — Tylżyt — od 1890 — dwa razy w tydzień
13 Alywu Lapai (Oliwny listek) — od 1891 w Prokuls potem w Tilsit co tydzień — religijne.

Linksmy vakarai (Zabawy wieczorne). Mahanoy City Pa. w Ameryce północnej 1890 No 1—10 wydawał D. T. Boczkauskas.

Batjuschkow: Bielorussija i Litwa. Petersburg 1891 z illustracjami i mappą.

Jantschuck N.: A. K. Kirkor. Moskau 1888

Adam Honoryus Karlowicz Kirkor

1812 + 1886

Mittheilungen der litauischen litterarischen Gesellschaft 16 Heft (III. 4) Heidelberg (Carl Winter) 1891.

2 Mark 4 Pf. p. 321–424.

Plymuth drukarnia Józef Baukschtis 1888.

Aktas ir poterej, kurjus kas dena turime kalbeti, o labiausej atejnant i prota, kekirz=
namie smerczio prepuolie priemant
Szwentus Sakramentus ir denomis Szwen:
tomis. Wilnėjuj, Spaustuwen A. Syr:
kina 1867. 12° str. 24 (litery grażdanskie)

Ojczenasz, modlitwy, Katechizm, Akty (Dziesięciōro przykazań)

24

1864 Kirkor wydał z rozkazu M. Murawiewa Abecele żemajtiszkaj-lietuwiszka. literami rossyjskiemi – pierwszy raz

Nowy testament luterski litew. tłom Samuel Bythner wydał Bernhard Sander w Krolewcu 1701. 4º. 2) 8º. 1727 tłom przez [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible]

Biblie lit. 1) tłomaczenie Jana Bretkuna † 1602 w mssp. 5 tomów fol (Stary) 3 " 4to Nowy

Biblia Kalwinska dr. 1660–1663 w Londynie

2) Tłomaczenie Jerzego Skrodzkiego i Jana Borzymowskiego. druk w Londynie 1663 nieskończona korygowana przez Samuela Bogusława Chylińskiego i Mikołaja Minwide – wydał. zmadykin 8vo str. 1–416 (w 2 szpaltach kończy się na psalmie XL (bez tytułu i końca)

3) Biblia 1735 luterska wydana przez Quandta tłomaczona w Krolewcu (Joh. Jac.) tłom Behrendta.

i Nowy testament osobno.

4) Biblia w Krolewcu 1755. 8º. druk Kanter. poprawił Frydr. Schimmelpfennig

5) Biblia 1816 trzeci raz wydana w Krolewcu druk w ~~Tylży u Posta~~ 4º 3000 exempl. nowy testament 6000 exempl. poprawił L. J. Rhesa

6) Nowy testament druk w Krolewcu 1816. 4º.

7) Nowy testament druk, w Wilnie 1816. 4º przez Józefa Arnolfa Ks. Giedroyca

8) Biblia 1824 druk w Tylży u Posta [illegible] poprawiał Rhesa L. J. Str. XIII. I. 1364 – i Nowy str. II. 374. 2.

9) Biblia 1853 w Frankfurcie nad Menem u H. L. Brönnera poprawiał Kurschat.

Biblia cała. Halle (Kastein) 1860

r. 1755 wyszły w Królewcu
2 edycye Biblii litewskiej
: a) u Jana Henryka
Hartunga z przedmową Quandta.
K. n. 1 str. 1420 i Nowy
T. K. n. i str. 364.2.
b) u Filipa Krystyna Kanter
K. 12, str. 1416 i K. 1
str. 364.2. Nowy Testament
(z przedmową Quandta i
A. F. Schimmelpfeniga.
Biblia cała. Berlin u Trowitscha
1858.
10) Naujas Testamentas
Berlin u Trowitzsha 1865.
K. 2. str. 390 i Dawid K. i str. 102.
11) Naujas Testamentas
Berlin u Trowitzsha
1866. 8.
K. n. 2. str. 394 i 108
12) toż. tamże 1866.
12) Biblia cała w Berlinie
u Trowitzsha 1865. 8°
str. 2. 832 – i nowy
test str. 2. 284.

Naujas Testamentas. Mitauje
1844. 8° str. 650.
Naujas Testamentas. Tilzeje, Endrik
Post 1858. 8
Naujasis Testamentas. Halle i
(Kanstein) 1865. (popr. Kurschat)

Compendium grammaticae lithuanicae Theophili Schultzen, past. Cattenov. Regiomonti, typis Friderici Reusneri Ser. El. Br. Typogr. A. 1673 8vo str. niel. 14, liczb. 95, nieliczb. 4.
(właściwy autor Krzysztof Sappuhn +1659)

Rożancius Szwęciausios Maryos Pannos yr Saldziausya warda Jezausa Teypogi pasabas apwayksciojima Katru Katwergas Ziamaycin su modlitwomis yr giesmiemis anto Atsiżięciomis. Wilniuj 1681. 12° str. 6 i 120.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible]. Vilnae 1753. [illegible]

Evangelia toto anno in divona prelegi solita Ex
latino in Lothavicum idioma translata per Georgium
Elger soc. jes. Vilnae typ. Soc. Jes. 1620. item
tamže 1672. 8o. 19. ark. it. tamže 1758. 8o.

Cantiones spirituales ex latinis germanicis et polonicis
translatae in idioma lothwicum per Georgium
Elger S. J. Vilnae typ. soc. Jes. 1673. 8o.
K. B. str. 172.

Dictionarium polono latino lothavicum Opus
posthumum Georgii Elger. Vilnae 1683. 8o.
str. 674.

Institutiones Lettonicae catholicae per quemdam
e S. J. sacerdotem in lucem editae. Brunsbergae
typ. Georg Schonfels 1623. 8o. z mt. muzejn.
autor Georg Elger anon.

Litewština (P. J. Šafaříka) Časopis mus 1838
II 254.

Bejär Jerzy jezuita przełożył na łotewskie Ewangelie
1620 i pisał łotewski Katechizm i Kazania

Tolgsdorf Erdmann jezuita Kanonik gutsztadski
1581 + 1620 rodem z Prus napisał łotewski
Katechizm, Nomenclator - Hymny i Antyfony
(Rostowski Litvan Soc. Jes. Hist. in Appendice)

19

Kningos Tejoibiun pranciszkiszkaj nes Kunegą Lemmeną suraszytos o lietuwiszkaj iszguldytos nes Błodisława Dębskia Kunegą Żemajcziu Wiskupistes Parižiuje. kaszt. B. Dębskia. Dresdene. Spaustuwe J. I. Kraszauskia. 1870. 8vo str. XV. 79 Teol. Nr. 1931.

Ewangelie polskie i litewskie tak niedzielne, jako i wszystkich Świąt, które w Kościele katolickim według Rzymskiego porządku przez cały rok czytają. w Wilnie w drukarni J. K. M. X X. franciszkanów 1776. 8vo k.1 str. 220 i k.2. Teol. Nr. 5540.

Kat...mas aba Łamokimas wienam kwiamgi krikszczonivy reykiamas. Paraszitas mog D. Jokubo Ledesmos Theologo Soc: Jesu. E perguldytas Lietuwiszkay ir Vztrnkart iszspaustas. Vlniuy Drukornioy Academios Societatis Jesu 1605. 12o str. nieliczb. 96 tło naczył Mikołaj Daukszia kaznodzieja zmu... (czyli kart nieliczb. 48 Sygn. A-D5.) Teol. Nr. 1938.

Ostermeyer: Erste littauische Liedergeschichte.
Königsberg 1793.

Rapagellan (Litwin) + 1545.

[illegible]

Maldas Tamaszians a Kempis Kanaunika regularna zokanu Szwęta Augustina ape Sekiojima Chrystusa. To io Knigas Maldu ..... Labargi tada ant leżuwia Letuwiszka, Kniga Kietwirta, ape Szwęciausi Altoriaus Sakramenta ira iżguldita par K. J. K. Soc. Jesu, idant ir to leżuwia żmoniss, saldibos, ir gardibes dwa siszkos, ... Metu ... 1772. Wilniuy, Drukarnioy J. K. M. Akademijos Societatis Jesu ...
12mo Kart. 1 (tytul), str. 1–93 (Kniga IV. Nobażnas barimas, arba pamokstas, ing priemima Szwętos Kommunios) – str. 1–28 (Maldas Szwętas iszimtas isz Knigu S. Augustino, Katbamas priesz Spawiedni ....)

Giesmes ape Szwęciause Panna Maria, Par proce ir storone wiena Kuniga N. W. Zokana S. Dominika Kalwaryjos Ziemaycziu Klosztoriaus, szdrukawotas Metuose P. 1773. Wilniuy Drukarnioy J. K. M. Akadem. Societatis Jesu. 12mo K. 1. (tytul), str 1–73 (Giesmes) 1 (Skayczius Giesmiu) /: rejestr piesni :/

2a edycyja : Giesmes ape .... szdrukawotas Metuose P. 1783. Wilniuy, Drukarnioy J. K. M. pry Akademios. 12mo K. 1, str. 68. 2.
/: Approbata w edycyi z r. 1773 i r. 1783 zamieszczona, dana jest Vilnae d. 1 Julii 1765 – z czego się pokazuje iż r. 1765 wyszło wydanie 1e, r. 1773 wyd. 2gie, r. 1783 wyd. 3cie

Rozancius Szwęnciausios Maryos Pannos yr Saldziausy Warda Jezus. Teypogi Spasabas apwaykściojima Katnu Kalwaryjos Ziamaycia Su Madlitwomis yr Giesźmie=mis ant to sluzijenciomis. Lar pazwaliima Wiresny=bys Dwasyszkos 13 Karta pardrukawotas.
Wilniuy, Drukarniey K. J. M. Akaciemi: Metu 1779.
12°. Kart 10 (tytuł i Kalendorius Szwęciu cielu metu)
str. 1–220 (modlitwy i pieśni z drzeworytami w texcie)

Postilla Tatai esti Trumpas ir Prastas Ischguldimas Euangeliu, sakamuiu Basznyczoie Krikschczionischkoie, nůg Aduento ik Wæliku. Per Jana Bretkuna Lietuwos Plebona Karaliaucziuie Prusůsu. f Isspaude Karaliaucziuie Jurgis Osterbergeras. Mæta Pono 1591. 4to K.4. str. 431. 1.

Postilla ..... nůg Wæliku ik Aduento...
.... Isspausta Karaliaucziune, Jurgis Osterbergero.. 1591 4º str. 525. 2.
(z kilku małemi drzeworyt.)

ded. Georgio Friderico Marchioni Brandenburgensi, Borussiae .... Duci .... Regiomonti Johannes Bretkius Lithuanicus concionator Regiomonti ad D. Nicolaum. 1591

(Confessionis Augustanae – Postilla)

Herr C. F. Friedlein Krakau

zur Nachricht:

Sollten Sie von den sub ½ gesandten gegen. Martin, Haegers Kroski [illegible] [illegible] allgemeinen Vorbereitung an die [illegible] [illegible] [illegible] nach Lemberg a. Land. benöthigen, so bitte ich gütigst zu remittiren.

Um Ihre gefl. weitere Verwendung hiefür bittend verbleibe

Hochachtungsvoll

Olmüz, den 7/6 1869

Eduard Hölzel.

Summa abá Trumpas iszguldimas Ewangeliu szwentu per wisus meatus, dienomis Nedelos, Bažniciose Krikščioniszkose skaytomu .... Kiedaynise, drukawoia, Iochimas Jurgis Rhetas 1653. 4º K. i str. 288 (postylla)

Maldos Krikscioniszkos, wisokiam meatuy ir reykalams bendriems prigulincios: Ant garbos Diewa Traycey Szwentoy wiena Tewa, Sunaus, ir Dwasios S. Odel naudos Bažnicios io, ant swieta iszlaystos. Kiedaynise, Spaude, Jochimas Jurgis Rhetas 1653. 4º K. i str. 272 i K. 4.
(modlitwy i pieśni)

Jacoby Rudolf | Litauische Chrestomathie zum Schulgebrauch. (Mit dem XX Jahresberichte des Gymnasiums in Memel. Leipzig 1880. 8vo str. VII. 96. (zakazane w Rosyi)

„Auszra." Laikrasztis, iszleidžiamas Keliû Lietuwôs mylētojų. Ragainej balandinis. 1883. 16°

Lietuwiszkosios Kalendros. Metui 1883. Klaipedos (Memel) 8vo str. 112.

Kalendorius arba Metskajttus 1856 paraszitas pard... Zwinski metaj 9ty. Wilnuje 1856 (Józef Zawadzki 4o ff. 64.

Wawrzyniec Zwinski

Juszkiewicz Jan (nekrolog) Mittheil. Lit. Litt. Ges. II. 409.

Kalendarius Wilno 1860 (Bibliografia litewska)

A α.

Litwa (Letuwa = Kraj drzewisty) dzieliła się na Litwę właściwą, Żmudź (Żemojten = ziemia niższa) Łotwa (Latwezu zeme) czyli Letgota albo Letuwos gatas = koniec Litwy) Liwów ziemię (Liwonię) Kuronia (Kors) Prusy, Jaćwa (Jadźwingi) plemiona litewskie zalegają brzegi morza białego (bałtyckiego) od Wisły do Dźwiny

Litwin po litewsku Lietuwnikas

Memel = Klajpeda

Piskalnas (zamkowa góra)

[illegible]gunt – (Bazyli, Alexander po rzymsku)

Pieśni litewskie tłomaczyli Emeryk Staniewicz, K. Brodziński, A. E. Odyniec, Al. Chodźko, Lud. Osiński, Franc. Zaborski, [illegible] Ad. Jucewicz, Jan Czeczot

Keppen: O literaturze [illegible] Żurnal [illegible] 1828. No 3. 4.

Język litewski mowa Ogierdów, Jagiełłów, Kiejstutów i Witoldów z [illegible]; [illegible] 1310 zakazał [illegible] mieszkańców [illegible] litewskim używać języka [illegible]

[illegible] mikoł. Daukßza, Jo. Godziewicz, Gor[illegible], Dyonizy Paszkiewicz, Emeryk Oszmian [illegible], Rupeyko Cyprian i Kajetan Niezabitowski, J. Walnik X. [illegible]

Wilh. Jordan: Littauische Volkslieder und Sagen [illegible]
bearbeitet von W. Jordan. Berlin 18[illegible] 8°. st 164

Morze baltyckie (Baltas juras = ~~morze~~ białe morze)

mirzeja (Kur. Nerung)
Świeża zatoka (frische Haff)
Niemen (Nemonas)

Volkssagen Litthauische und Preussische [illegible]
[illegible] bearbeitet u. mit Anmerkungen von
F. Becker, L. Roose und G. Thiele. Kö
nigsberg 1819. 8°. [illegible]

[illegible]anme.

Do litewskich pisaki [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Ballada litewska o Birucie (14 zwrot.)
w [illegible]: [illegible] morskie na
[illegible]ngach baltyckiego morza. Kolumb pamiętnik
[illegible]pisow podroży Rok I tom I Nro 1. 200. Rok
1828.

B

Babylon (turris) 2

~~Nojak 1832~~
~~Kutschat 1876~~
~~Madjrit 1886~~
~~Mielke 821~~
~~Ostermayr 1791~~
~~Stamm Univ. 1829~~ a Gramat
~~Schiff 1881~~
~~Schleid. 1856~~
~~Universität 1737~~
~~" 1781~~
~~Voelkel 1879~~
Akielewicz 1890
~~Becker 1866~~
~~Grammatica~~ 1737 et 1829

7

47

Prökuls 1877
Petersburg
Mitawa
Tylża
Wilno
Kowno
Suwałki
Warszawa
Halle
New-York
Memel (Klajpeda)
Kazań
Kraków
Suwałki
Królewiec
Brunsberg
Chicago 1880
Poznań
Kiejdany
Ragnit (Ragainėje) | Auszra: / 1883 i w Tylży
Lipsk
Plymuth
Shenendoah 1888

Katalog książek litewskich z biblioteki M. Akielewicza — 42.
(m) porost. do zbycia po ś.p. Ziembickim, art. mal. wilni

1) Gywasties Medis. Nug Erdmono Szesnoko. Mokytojo Tilzeje. — druk gotycki, Hartungszena, w Królewcu. 1846 r. 105 stronic. 8-ka.

2) Augsburkiskasis Wieros Iszpazinimas Kajp mete 1530, etc. ir iszdruk. F. Kurszatis. — Druk gotycki, Szultzen Hof. B — drukarni, w Królewcu r. 1855 str. 79. Książka bez oprawy w 8°-ce.

3) Nandugos Bieze Knigeles, etc, nů D. G. S. Prekuteje, w Król.cu Druk gocki. Knygi Drukn. Artungo. r. 1806 str. 154 (2 drzeworytami) 8° w oprawie

4) Dr M. Luteriaus mar. Katyzmas. Królewiec. 55 r. druk gocki, str. 48, in 8° bez oprawy

5) Duszios skarbnicza. lietuw. iszw. Fr. Kurszatis. Król.c r. 44; dr. gocki Hartungszena, str. 80, in 8°. Bez oprawy

6) Ugenda tajesti Knygos Pagraudenimu ir Maldu evangeliszkosa Lietuwos spaitylinû. Karaleuzuje. (Raszto = Iszpaustoji. Duża 8-ka, str 71. mete 1830. Rasztas iszpausta per Artungs, Karaliaus). Druk gocki. Bez opr. na końcu dzieła dodatek: Balsu = Pridejimas (z inntaciami druk.)

7) Wyranzieji Rusidawimai Prusa Karalistes trumpi kiame Sgyslumas ant Jero. Królewiec. 1836 r., 8° druk: pas Artunga, Bez oprawy, broszurka. 93 str.

8) D. Mertino Luterasu mazasis Katyzmas. Tąji Wokiszkai saraze D. Wejss, ks. Królew. etc. o i liet. kalba iszw. F. Kurszatis, Król.c 45 r., druk gocki, Hartungszena B. Dr.-ni, 4° wązkie, podłużne. w oprawie, 140 str.

9) Trumpas Inglandiśas wisso kriksz. Paunoks. iszp. Druskarneje Artunga druk gocki. Roku niema. 4° podłużne, wązkie. w oprawie Król.c str 48

10) Jona Arndto Rojaus Darzelis etc. per dwases pilnas Maldas. Karaleuzuje, iszp. Karaliskoj Kn. Drusk.-ni Artungo, Dr. gocki. 1845. 8°. str 347 w oprawie

11) Pagerintos Giesmju = Knigos etc, ir prusu karalistese Iskaujo perweizdetos per F. A. Zwietkieckis b. zajmujących przedtem, gdzie wspomina się o druk. od r. 1589 podpisany przez dra Jakoba Quandta r. 1751 w Konigsbergu Druk gocki. Königsberg. Hartungszem Buchdr.-rei 4° wązkie, podłużne

12) Iskirstiti ir szw. Raste raudoni Rusfdawimai is zeno bei Naujo Testam. Jaunimui ant Jero swarsiti bei Lietuwiskai perstatiti. Królewcu. 1807 r Dr. gocki Naszle Artungs. 8° str 122.

13) Senos ir naujos krikszcz. Giesmes etc. ant Jero etc. drauge su nauj. maldu Knygelemis. Król.c 1806 r 8° Druk gocki Lebrechto Kringo i 78 str

14) Giesmju etc. Karaliskojo prusu wajsko. Tąses Lietuwizk. F. Kurszatis ir Szultzenbuchdr-rei. Król.c 54 r. 154 str. w oprawie

15) Passakaimai ir zeno Testam. etc pagal Jong Iburi ir Kirtesni Król.c 1845 r 8°. Druk gocki.

16) Aizopas arba Pasakos is graykorum kalbas etc. per D. L. J. Rheza Król.c 1824 r. 8°. Druk gocki Artungs.

17) Ugnies Knigeles arba trump. pamoksłas etc. Russidawimai etc. ir ugnies dawadis ant kienu boteti Sassais isp. Krinzs bei uberlands Karalaus Drukerei. 1801 r. Druk gocki. 8vo. str 76.

18/ Bybeles etc [redacted] Szwentas Rasztas, zeno ir Naujo Testamento Lietuwiszkaj perst. Rast. iszp. us pinigus Brolidkorio etc pric Broenner Frankforte, prie Upe Majnguliniczime, mete 1853 4°

19/ Kattolizkas Oszzemmas etc no Kazimira Seroczyński allsprauges bazniczy Mateijtaja. Righa. 51 gadda. 8°. str. 15, w oprawie. Cenzura Wołonczewskiego i Napierskiego (w Rydze) (druk gocki)

20/ Wezza un Jauna Laika = Grahmata us to gadda 1859 etc. Jelgawa, u Steffenhagena; broszura bez oprawy, 8°; cenz. dr Napiersky r. 58.

21/ Aptaukimas Sениuka dieł broln Zemajcziu ir lietuw. per kun. Gomalewski komendorius bażn. Jllukszt. Dunaburge. Spaus. M.B. Neumana. r 1853. str. 127. 8°

22/ Kancyonatas, tey east: Knigos psolmu ir Giesmiu dwasyszku aut Garbes Diewuy Trayciey Szwentoy wienatiisatroy etc. Nitojoj, u Stefenhagena MDCCCXLV. Druk gocki, 8-ka duża w książkę niezbroszurowana, str 282. Cenz. w Wilnie Wasylewicz Jan 1843 r oraz cenzor ewang.-reform. kaiz St. Lipiński.

23/ Hymny litewskie. Broszura beztytułowa, 8°, str 16. Napisane ręką Mickiewicza i Ksen. J Ks. Kitkiewicza, kapłan dyec. włocławskiej

24/ Baron Bundulis jeb Stuhts kas parakda etc Dewu mhle ... lettesetu Jelgawa. 1847 r. 8° pee Jahna Fr. Steffenhagen (na odwr. druk uwagi Napierskiego po lit.). Druk gocki. broszura bez oprawy

25/ Wezzas Derribes swehti stahsti. Jelgawa. 57 r. u Steffenhagen. 8° duża str. 168

26/ Giesmeses kieles iny Dangas karaliste etc. Jszp. Suwalkuose. 1853

27/ Pamokslaj etc iszguld. prili gimimajo etc. del liet. Wajkelu - 8° z polskiej przemowy X. Tatare. Druk: Suwalki 1851 r. 8° Cenz. w Worniach bisk. Wołonczewski, Parfeniew w Wilnie i Treplin w Warsz.

28/ Uynes Kningelę arba trump. pamokslas iszw. J. Wangys ir apsk. 1802 m. odabar A. Wajneijkis. Petropilie u Pratza 1849 r.

29/ Pamokimas apie Augimą Tabakų kori 8° str. 78. iszrasey Gudiszkaj D. Strutkow. o i Ziamaytiu kalby iszg Jon. Girdenis. Petropili. Druk. k. Kraju. 1847 r. 8°

30/ Pamokslų apie sodinus arba dazzinus etc iszw nu Joan. Zigras Isguldy Ant. Zeprys, apsk. Ksaw. Kongackis. Petropilie u Pratza (iszsp) 1849. 8° (2 autogr. Mickiewicza)

31. Paradimas kaip apimus augimti apskely tentoniszką Br Grunards - o iszg. i Ziamaytiu kalby Jonas Ragunis. Petropilie szp. k. Kraju. 1847 8°. str. 49. w oprawie

32/ Naudiege bittin knygele. Paraz. par G. D. Sattegast petropilie. Kraja. 1848, 8° w oprawie.

33/ Naujas Testamentas etc. Mitawa 1844 r. 8° duża, druk gocki. 650 str. w oprawie. Cenz. w Wilnie fon Wentzel...

34/ Keturios Miszes nu nabażnintis F. B. Reinhard wyriauzo kuni-go, Mieste Dresden Saksu Zemeje. Vier Predigten von D. F. B. Reinhard, gehalten im Jahre 1810. Karalauczuje, 1839. Jsp. druk gocki, 4°, str 118. — dotrungs

35/ Muhzu Kunigu un pestitaja Jezus Kristus dzihwoszana jeb Jaunas derribas stahsti Jelgawe, u Stefenhagen, 59r. druk gocki, str 168 — 8°

36/ Ciwatas Didiuju Karwaitu etc
Kom: Nepos. (Hom. Dowkonta). Petropilie, u Hintza. 46r. str. 250. 8° bez opr.

37/ Pamokimas D. Strukow. isz Gilduniis. Petrop: druk Kraju. 47r str 76 w opr. 8°

38/ Knigele apei Ziwias draugistes etc. Ziauajojin kalboj etc. paraz. par Kun: Simf. Mieleszka, zak. szw. Domin. Petrop: Pus k. Meyer. 1846r. Cenzuro wal Kutorga. isp. Spaudiniy Jversen. str. 36. 8°, bez oprawy. Z autogr. Akielewicz

39/ Budzs senives - Lietuwiu etc Jokybs Laukys. Petr; u Hintza 45r. str. 252 8° bez opr.

40/ Stara litewska książka Bez tytułu i 4 str. z początku, Tacin. gcirutkanie. Religijna, rozdz: Persergieimas Diel skeptikoja, i t.p.). Str. 112. 8°. —

Druki wileńskie

41/ Szwentas Jzydorius Artojas (isz lenkiszka pargulda K. M.) Druk Marcinowskiego 1859r. 8°. str. 84, bez opr.

42/ Pamokims Apej Sakramentą Dirmawnes, przez Wołonczewskiego Bisk. od autora Akielewiczowi. Wilno, u Marcin: 1850. 8° mała

43/ Aktas ir Poterei. Wil., druk Dworca, 55r. 8°. str 19. bez oprawy

44/ 2 egz: Szlaulenikelis Senelis. Pirma dalis. Wil. u Syrkina. 60r str. 57. 8° bez opr.

45/ 2 egz. Jonas Iszmintingas Kromininkas. Perl. per Rupeiką 8. str. 173. 1860r
Naujo perw. ir spaust per Warneli. Wilno. u Kirkora. Bez oprawy.

46/ Pridenstes Krikscionomkas etc per Kunegą R. Jassykiewiczą. Wil. u Dworca 56r 8°. 82 str. bez opr.

47/ Nanu Krizius arba kajp rejkie suditi ir mysliti apej, etc par Z. N
Lietuwiszkoj paraszytos. Wil u Orgelbranda 1859r 8°. str. 86. bez oprawy.
W prakalbiejmas podp. K. Dominikas Budrykas

48/ Kwestorius po Lietuwe wazinedamas etc. Wil. spaust. Kirkora 1860r. 8°. bez opr. Dziełko Akielewicza z autogr. autora

49/ Wypisy z kazań Grundzkiego ze pozw. cenzury wileń. przedruk. 1823 r
[Postilla katolicka etc (po lit.) per Kun. Mik. Dauksza u Wilniui druk. ak. S.J. anno D. 1599] str: 25. 8°. bez oprawy. bez miejsca druku.

50/ Daynas Zemajcziu surynktas yr iszduotas par Symona Stanewiczą
Wil. u Neumana. 1829r. 8° duża str 64. bez oprawy

51/ Pamokslas paga Ewangelias Szwentas sur p. Kun. Rap. Jassykiewicza
Pirma dalis. Wilno, u A. Dworca 55r str 200. 8° duża

52 Łatwy sposób nauczenia się pzypisowa pols. i litews. Wilno, u Neumana druk Zymelowicza. 1860r. 8° str. 72. bez oprawy. (Dziełko przez S. P.)

53) Zivatas Pona ir Dieva musu Jez. Chrystusa. ap. met. p. 1753, etc. Dabar isz Supraske. Wilniuy. Druk XX. Bazylianów r. 1808. str. 296 in 4° w opr. skór. M. Waleszyński dr. prof. Krollowski oraz Tomaszewski Aug. prof.

54) Zivatas J. Kristaus (ktr. N. Test.) Wil. 53 r. u Dworca, z drzeworytami mgłi p.

55 Zivate p. musu J. Christusa. 1818 r. 8° Wil. dr. Bazylianów (z małym defektem) 8°

56) Naujas istatimas J. Chrystus. Druk XX. Missyonarzy. Wil. 1816 r. 4°
(przez Ks. Giedrayti)

57) Linksmosias Paszaru Zoles ... auksin naudos. Ziemajtiszkai ... Jonas Wainas. Wil. u Zawadzkiego 54 r. 8° mała str. 22. bez oprawy (Bisk. Dowkont)

58) Mokslas Skaytimo rasztu etc. Wil. Zaw. 56 r. 8°. str. 40 bez opr.

59) Książka do nabożeństwa Garbie Dieva. Księdz. ... Wil. Zaw. 55 r. w oprawie.

60) Lietuwiszkas Evangelias, ... ir ... Kun. ... p. metu 1806. Wil. Zawadzki. Cenz. w Warszaw. prof. Gajlewicz str. 169. w oprawie 8°

61) Balsas dievo p. ... etc. p. J. Raczkowski. Wil. 58 r. 8°

62). Szw. Izydorius etc. isz. Jegunoarze. Wil. 54 r. Zaw. 8° bez opr.

63) Kalwaria etc. Wil. Zaw. 55 r. z Drzeworytami Chrystusa

64) Ziwe kajin, etc. Wil. Zaw. 52 r. 8° bez opr.

65) Grumwejsta etc. p. Jurijski. Zawadzk. 60 r. bez oprawy.

66) Zyrtibe ... opr. Kun. Kossakowskis. Wil. Zaw. 59 r. 8° str. 24

67) Muzika wiesz. Jezaus etc. par. kun. Jar. Raczkowskis. Wil. Zaw. 58 r. 197 str. 8° bez opr.

68) Kielawiedis etc. isz. p. kielu jeruzolims. Wil. Zaw. 57. 8° bez opr. 72 str.
Bartnikowski, Balewa ...

69) Grieszninkas prie... kun. paliks. Warszky, žemai. isz. Wil. Zaw. 54 r. 8° str. 78, bez opr.

70) Katekizmas ir isz. 1852 m. kun. J. Zelewicza. isz. K. Zawadzkie. Zaw. 54 r. 8° str. 120. bez oprawy.

71) Aptankunas... par J. Raczk. Wil. Zaw. 59 r. 8° str. 103, bez opr.

72) Didesis elementoriu par. Jegunoarze. Wil. Zaw. 55 r. 8° str. 64.

73) Istorija szwęta. 2 prokalty Matiejus wiskupus. Wil. Zaw. 55 r. str. 96. 8° bez opr.

74) Senas Auksa Altorius. Wilniuje. Zaw. 60 r. in 8°. z rycinę Chryst. u Karmelitów.

75.) Tas z r. 54 z ryc. M. B. Częstochowsk. 8°.

76) Jezus Maria Juozapas ... Wil. Zaw. 54 r. 8° z ryc. M. B. Ostrob.

77) Rožancius szw. Mar. Panos. Wil. Zaw. 55 r. 8°. z ryc. Chr. ukrzyżow.

78
Rękopis starannym akwrelem p. t. Kielej Kruwini Pono Musu Jezuso Chrystuso etc

Supawalnium wistas. - bez pradziu iw druku 1860 metuose.
(Dziełko niedoprow. do końca: str. 28)

Wacław Szczepański (?),
w Wilnie r. 1891.

O literaturze litewsko-żmudzkiej porządkiem chronologicznym przez K. Niezabitowskiego Żmudzina Dziennik wileński 1824. T. I st. 381, 913. Tom II st. 112, 231.

O pisarzach w narodowym języku litewskim przez Ludw. Jucewicza w Piśmiennictwie krajowem wydawanem przez Hippol. Skimborowicza 1841.

Literatura litewsko-żmudzka ma najwięcej książek religijnej treści.

Litewske narodnj pjsně z půwodnjho gazyka dle sebranj Dra L. J. Rhesy přeložene a wydane od Fr. Lad. Čelakowskeho. W Praze wedenjm J. H. Pospjšila. 1826. 16°. st. 132.

96.

Lituanica von Prof Schleicher (Sitzungsberichte der k. Akademie der Wissenschaften. Philosophisch historische Classe Band XI Jahrgang 1853. I Hft Juni. Wien. Braumüller 1853. 8º. st. 76–156.

Rozprawa ta zawiera następujące rozdziały: I Ortografii litewskiego języka. II Słownik Brodowskiego i najstarsz. katechizm. Udziela tu p. Schleicher wiadomości o ciekawym i pod względem języka ważnym litewsko-niemieckim i niemiecko-litewskim słowniku znajdującym się dotąd w rękopisie w tajnem król. prusk. Archiwum w Królewcu. Rękopism ten nosi tytuł: „Lexicon-germanico-lithuanicum „et lithuanico-germanicum, darinnen sowohl die Vocabula „biblica Veteris et Novi Testamenti als auch Vocabula domestica item über zwey Tausend Proverbia und über ein Hundert Aenigmata und viele Phrases anzutreffen... ist... „zusammengetragen von Jacobo Brodowski praecento„re Trempensi." ~~Ale to~~ Rękopism ten w 2 tomach in folio znacznej obszerności albowiem sam tom niemiecko-litewski obejmuje do 1050 str. jest autografem Brodowskiego który we wsi Trempen w obwodzie rządowym Gabińskim od r. 1713–1744 był nauczycielem. Tom litewsko-niemiecki ma 461 stron. Słownika tego używał już Mielcke i Nesselmann. Ważnym jest dla przyszłów. — Najstarszą prusko-litewską książką jest Katechizm (w dyjalekcie żmudzkim jak twierdzi p. Schleicher) drukowany w małej 8ce drukiem gotyckim w Królewcu pod następującym tytułem: „Catechismusa prasti szadei, makslas skaitima raszta yr giesmes del „krikscziani stes bei del bernelių iaunu nauiey sugul„ditas. Karaliaucziui VIII dena meneses Sausia Metu „vszgimima Diewa MDXLVII. Soli Deo gloria." Katechizm ten rozpoczyna się abecadłem, ważnym jest dla języka starego i nazwisk bogów litewskich które natedy jeszcze były w ustach ludu.

III Nazwiska pogańskich bóstw litewskich z źródeł litewskich podług kształtu mowy litewskiej zestawione. Porównywa tu p. Schlei: cher nazwy żyjące dotąd w ustach ludu nazwy przychodzące w Rhesy Dainas w słownikach Brodowskiego i Mielckiego w Voigta Historyi Prus w Katechizmie prusko litewskim z r. 1547 i w Narbu: ta Dziejów litewskich któremu zarzuca niekrytyczność oraz w Szyrwida: Dictionarium trium linguarum ed. quinta. Vilnae 1713. Nazwy te są: Perkunas (Zeus) Laima (ob. Sitzungsberichte October 1852) u ludu Giltine (śmierć u Voigta tylko od słowa gil tloc, Laume (Alp) u ludu i Voigta Aitwaras w Katechizmie i u lud. Deive (Duch Gespenst) u ludu i w Katechizmie, Kaukas (Berggott od słowa Kaukaras wzgórze) w Katechizmie i u ludu Bildukas (Poltergeist od słowa bildeti: pukać) u ludu, Barstukas (Erdgeist der Zauberer od słowa barstau = ...) u Voigta i Bangputys (Neptun od słowa banga Welle i putu bla: sen lub: puta Schaum) u Rhesy i Voigta, Žemyna (Erdgöttin od żeme Erde) w pieśniach gminnych; Sauluže (lub Saule) t.j. słonecz: ko, w pieśniach tylko personifikacyja; Saulēs dukrytes (Sonnen Töchter) personifikacyja u Narbuta; Menu (miesiąc) personifikacyja w pieśniach; Auszrine (Morgenröthe) w pieśniach personifikacyja; Vakarine (Abendstern) w pieśniach od vakaras = Abend; Zeme: patis (Erdgottheit) w Katechizmie (u Narbuta Ziemienikas); Lauko: sargas (Feldschützer) w Katechizmie (u Narbuta Laukpatimas); Gabiauja (Inkluz zrobiony do stodoły) u Voigta; Jagaubis (Święty ogień u Mielckiego i Narbuta; Pikuls (Teufel, w Katechizmie (od słowa pykti zürnen) i u Voigta; Skalsa Göttin der Fülle - fortuna) tylko w Lexykonie Brodowskiego; Bibcyu Bobelis (Priapus) u Brodowskiego; Jauczu baubis (Hirten Gott) u Voigta Narbuta (od słowa jautis Ochse). Girriotis (Waldgott) w lexyk. i u Narbuta; Kiaulu Kruke (Schweinegott) w lexykonie (u Narbuta Krukis). Melettele (bogini farb od meles Färberröthe zum Blaufärben) u Voigta. Magila Teufel właściwie mogiła grób u Voigta. Dreb: kullys (Gott des Erdbebens) w lexykonie. Blizgulis (Schneegott) w lexykonie; Zvaigzdunks (Sternengott, Astrolog) u Voigta Swaixtix; Zemberys (Pluto) u Voigta; Czuže (Ameisengott) u Voigta Guže; Lawine (Lawinengöttin) u Voigta; ... u ludu), piękne i ciekawe p.
IV Laumes (rozprawa o boginkach dzieci porywających u ludu) 104-112. V Die Classen des lithauischen Verbum

Literatura litewska 48

Nesselmann G. H. F: Littauische Volkslieder, gesammelt kritisch bearbeitet und metrisch übersezt. Berlin Ferd. Dümmler) 1853. 8o. str. XVI. 368 i 5 tablic na których 55 melodyj nut sztychow. (w zbiorze tym jest 410 piesni po litewsku i po niemiecku)

Dainos oder Littauische Volkslieder gesammelt, übersezt und mit gegenüberstehendem Urtext herausgegeben von L. J. Rhesa. Königsberg 1825. 8o. (jest tu 85 piesni 18o - str. 36 i 4 tabl. melodyj - Druga edycyja: Neue Auflage durchgesehen, berichtigt und verbessert von Friedrich Kurschat. Berlin 1843. 8o. 1/2 Thlr.

Daynas Żemayczių, surynktas yr iszdutas par Symona Stanewicze. Wilnuje 1829. 8o. jest tu 30 piesni)

Piesni ludu nadniemeńskiego z okolic Aleksoty, zebrał str. 64. i przełożył Karol M. B.... Poznań 1844. 12o. (jest tu 51 piesni tłomaczonych, a 8 po litewsku)

Dajnes Ziamajtiu pogal zodiu Dajniniku iszrasus: tas. Petropolie 1846. 8o. (jest tu 118 piesni - wydał ich Simon Dowkont [illegible])

Dowkont: Budas Senowes - Letuwių Kalwienu ir Żamajtiu. Petropolie 1845. 8. (opis zwyczajow Obyczaje starożytnych górnych i niższych Litwinów)

Neue preussische Provinzial Blätter 1846 Band I. V. VI. VIII. X. XI (jest tu 94 piesni)

Opisanie powiatu Telszewskiego w gubernii Kowieńskiej przez M. G. Wilno 1846. 8o. str 187

Gadon Włodzimierz: Statystyka księstwa żmudzkiego napisana a na posiedzeniu towarzystwa literackiego polskiego w Paryżu d. 2 czerwca 1839 odczytana. Paryż 1839. 8o.

Ruhig Philipp: Betrachtungen der littauischen Sprache (in ihrem Ursprung) 1745. Königsberg. 8º. (zwyczajnie przed jego słownikiem stoi)

Mielcke Ch. G. Anfangsgründe einer littauischen Sprachlehre und littauisch-deutsches und deutsch-littauisches Wörterbuch. Königsberg 1800.

Nesselmann G. H. Fr: Wörterbuch der littauischen Sprache. Königsberg (Bornträger) 1851. 8º. str. XI. 556. (3 Thlr. 22 Sgr.)

Kurschat F: Beiträge zur Kunde der littauischen Sprache. Königsberg 1843–1849. 2 Bände (3: Phraseologie – Beyträge zum Ruhig Mielckischen Wörterbuch)

Kurschat F: Laut und Tonlehre der littauischen Sprache. Königsberg 1849. (IIr Band der Beyträge.)

Kossakowski K. ks. Grammatyka języka żmudzkiego. Wilno 1832. 8º.

Schleicher A. Briefe über die Erfolge einer wissenschaftlichen Reise nach Littauen

Czerski Stanisław kanonik żmudzki: Opis dyecezyi żmudzkiej Wilno 1830. 8º z 3 mapkami

Wołonczewski Maciej: Aprasza s Żemajtin Wiskupistes (tłomaczenie Czerskiego opisu dyecezyi żmudzkiej)

Marciński M. F. Grammatyka polska dla Litwinów uczących się języka polskiego, ułożona podług ośmiu części mowy polskiej. Suwałki 1833. 8º.

Ruhig Phil: Littauisch-deutsches Lexikon. Königsberg 1747

Lepner: Der preussische Littauer. Danzig 1744.

Om den litauiske Folkestammes Forhold til den slavoniske, af Ludvig Kr. Daa. Christiania. 1851 Trykt i Carl Werner et Comp. 8º str. 134.

Forma Chrikstima. kaip Basznyczas Istatimae Hertzikistes Prusu ir kitosu žemesu laikoma ira. Karala ... ... Dauksmana 1559 (rytuał Krztu)

Klein Daniel (Kleinij: Kl Klein) 1) Gramatica lithuanica. Königsberg 1653. 8º 2) Compendium lithvanico-germanicum oder Kurze und deutliche Anführung zur litthauischen Sprache. 1654. 8º (narzecze żmudzk.) k. 9

Schulzen Theoph: Compendium gramaticae lithuanicae. Königsberg 1654. 8º (prusko litew.)

Szyrwid Constant: Clavis lingvae lithuanae Vilnae.

Szyrwid Constt: Dictionarum trium lingvarum (polon. latin. lithuan) in usum studiosae juventutis. Vilnae typ. Soc. Jes. 1677. 8º ed.t 5a Vilnae 1713. 8º str. 464. żmudzk.)

Haack F. W. Vocabularius litthuano-germanicus nebst einer kurzgefaßten litthauischen Grammatik. Halle 1730. 8º 1½ Thlr.

Ruhig's Paul Friedr: Anfangsgründe der litthauischen Grammatik mit einigen litthauischen Liedern. Königsberg 1747. 8º

Ruhig Phil: Littauisch-deutsches Lexicon. Königsberg 1747. 8º

Ruhig Phil: Littauisch deutsches und deuts-litthauisches Wörterbuch nebst einer historischen Betrachtung der littauischen Sprache. Königsberg 1847 (1747?)

Universitas lingvarum lithvanicarum in principali ducatus ejusdem dialecto. Vilnae (typ. Soc Jes) 1713. 8º (gramat. dialektu żmudzk.) ark. 7. 2a ed. tamże 1737. 8º [illegible] wszystkie wydania 8º

Mielcke Christian Gottlieb: Anfangsgründe einer littauischen Sprach-Lehre worin zwar die von dem jüngern Ruhig ehemals herausgegebene Grammatik zu Grunde gelegt, aber mit starken Zusätzen verbessert worden. Königsberg (Hartung) 800. 8º k. i str. 208. dialektu prusko-litewsk. autor był kantorem w Pilkallen) 1 Thlr.

Mielcke C. G. Littauisch deutsches und deutsch littauisches Wörterbuch. Königsberg 1800. 8º i drugi raz 1809 tamże (prusko litew. powiększony Ruhig)

Butkiewicza A. (bazylian): Turmieda lenkiszkay letuwisz:
ka paraszita ... dar sian Kas-Raszte 1824. (Gramaty:
ka litewsko-polska)

Kossakowski Kalixt (pleban Kołtyniański) Grammatyka
języka żmudzkiego. Wilno nakładem i drukiem Mane:
sa i Zymela 1832. 8º. str. XIII. 156. 4. (najlepsza gramatyka
dialektu żmudzkiego, po polsku napisana: Katbrieda lezu:
wio ziamaytiszko)

Zie. zbitawski Kajetona: Zaujas mokstas skaytima
diel mażu wayku żemaycziu yr Lietuwos. Wilnu:
je (drukarnioy kunigu missio oriu) 1824. 8º kart 21
z 5 tabl. rycin lito. przez: Peks głowanych. Elementa
modlitwami, Katechizmem i przydaną na końcu biblio:
grafią dział litewskich (nowe rozpoczynających się dla mło[illegible]
Rhesa: De primis vestigiis religionis Christianae inter
Lithuanos propagatae. Regiomonti 1810.

Rhesa Ludw. Fedemir: Philologisch kritische Anmerkung zur
littauischen Bibel, als Erläuterung zu der bei der
neuen Ausgabe veranstalteten Umarbeitung des lit:
tauischen Textes. Königsberg 1826. (1 ½ gr.)

Rhesa L. Geschichte der littauischen Bibelübersetzung;
ein Beitrag zur Religionsgeschichte der nordischen
Völker. Königsberg 1816. (11 gr.)

Rhesa L. Prutena oder preussische Volkslieder I Theil Leipzig
1809. II Theil Königsberg 1825. 8º. (Tłomaczenie
niemieckie pieśni litewskich i własne niem. poezyje)

[illegible]stermeier Gotfried: Geschichte des littauischen Kirchen-
liedes (Historia kancyonału luterskiego prusko-litewsk.
tłomaczyli: Schwab. Schimmelpfennig, Schuster, Ruhig,
Klein, Lovin, Schröder.)

Kancyonatas tai est: Knigos psolmu ir giesmiu dwasiszku.
Karalaucziuj 1751. 8º. st. 790. 2ª edit. Karalaucziuj 1781.
8. (litewsko-pruski luterski kancyonał) (Thlr 15 Sgr

Pisanski G. Ph: Entwurf der preuss. Literargeschichte (bis zum
Anfang des XVII Jahrh.) mit Vorrede von L. C. Borowski.
Königsberg 1791. 8º.

Pamokslas Krikszczioniszkas trumpay iszguldītas, ~~[illegible]~~ ir su Dataygimu Wiesnugu par roiene Kunia Soc. Jesu. Wilniuy drukarniey Akademijos ~~[illegible]~~ 1725. 8º. – druga edycyja tamże 1762. 8º. Kart 24 (książka do modlitwy)

[illegible]elis mīros saldziausi medi+Križiaus {(Z [illegible] cztyn [illegible] szawimp tu[illegible] one) ~~Wilniuy 1750.~~ ~~[illegible]~~ inriszta; arba nobaženstwa apē tagi saldziausi [illegible] križius.. isz lankiszka ziemaytiszkay iszguldita. Wilniuy drukarniey S. J. 1750. 8º. ark. 7. (Snopek mirry- z polskiego)

Kniga jurapa S. apey wysokias Brotwas, be pradzios yszpaustas apey metus 1749

Balsas [illegible]rdies Pas Wieszpati Diewa Panna Szwę[illegible]ausia [illegible] ya ir Szwętus Danguy Karalauję ius szaukan[illegible]ios [illegible] giesmes... iszdoutas pas [illegible] Kuniga Soc. Jesu Wilniuy drukarnie Akademios 1752. 8º. 2ª edit. tam: [illegible] 1774. 12º [illegible] 334. (Koronka do [illegible]) [illegible] 1801.

Giesmes apē Szwęt[illegible]ause Panna Marie [illegible] praca ir [illegible] 3ª edit. [illegible] [illegible] Kuniga [illegible] 20 [illegible] Dominika. Wilniuy 1765. – 2ª edit. tamże 1773. 12º [illegible] 73. – 3ª edit. tamże 1781. 8º [illegible] 08 – 4ª edit. tamże 1794. [illegible] (Piesni do N. Maryi) 5ª [illegible] tamże [illegible] 1813. [illegible]

[illegible] Tamasziaus a Kempis [illegible] letuwiszka par [illegible] [illegible] J. K. Soc J. iszguldita. Wilniuy Drukar. Soc. Jes. 1772. 8º st. 93 i 28.

[illegible]atas Pona ir Diewa musu Jezusa Chrystusa. [illegible] [illegible] 1753. 2ª edit. Supraslaw 1787 – 3ª ed. Wilniuy druk. K. K. Bazylijonu 1805.

Knigiale apsasza[illegible] [illegible] pamoksla Kriszczianiszka po wardu families S. tay [illegible] Jezusa Maryos y Jozupas iszliezuwie [illegible] yszguldita. Wilniuy 1773.

Spasabas giedoima nabažnay Miszias szwętas. Wilniuy druk. Akad. 1790. (Sposob nabożnego [illegible] mszy świętej)

Altorius Duchawnas Kwepancia Smilkima prisz majestota Diewa, tay ira maldlitwas roznas, naniey pardruka: wota Wilniuy druk. akad. 1778. 12º ftr. 444. — 2º edit. 1802. Wilniuy

Senas Auksa Altorius arba surinkymas iwayriun maldu yr giesmiun;... reykalingiu par J. L. Wilniuje spaustuwien N. Zymelowiczes Typografa 1850. 8º ... 502 ... (Złoty ołtarz - przedruk)

Spaisakas

Kozonius kunigo Mikota Karpawicias wiskupa Wilniaus ant gaylingo atprowijma pagraba. Wilniuw taźni: ziey S. Jona sakitas ao Karoeia. 1794.

Broma atwerta ... wiecznastie ... par K. Mikolu Piszewski [Druktu rusposobas dysporaw... mus tam...] Wilniuy ... K.K. Bazylijon ... gr. 1824. (... Kanonikiem ... Matkói)

Rozancius szwętauszios Maryos Pannos yr saldziausy wardo Jezus. Wilniuy 1779. 12º ftr. 220. — 2º edit. Wilniuy par K.K. Bazylionus. — 3º edit. Wilniuy druk. K.K. missionow. 1824. 12º

Mokslas skaytyma rasztą lietuwiszka diet mazu waykiu Wilniuy 1781. 8º 2½ ark. — 2º edit. tamże 1790 — 3º edit. Wilniuy druk. akad. 1790. 8º str. 32. (Elementarz z modlitwami nowe początki czytania dla młodzieży

Karunka żywata g. Cr. Pona... ysz lękiszka yszguldyta Wilniu druk. K.K. Bazylionu 1801.

... Maldyba katoliszka caur wayczosznom un atsaciejszo: nom salykta. Połocka Jezuit iżrukowat. 1805.

Dwinastis krikszczioniszkas arba Pamokslas trumpas ... iszsiwirkiszka pardietas. Wilniuy druk. K.K. Bazylijonu 1803.

Ewangielie polskie i litewskie tak niedzielne jako i wszystkich świąt. Wilno druk. oc. Jez. 1711. 8º — 2º edit tamże druk. akad. 1780. 12º str. 303. — 3º ed. Wilno 1803. — 4º edit. Wilno w druk. Bazylian 1819.

Lietuwiszkas Ewangelias niedielos ... ir ant garbingiesniu szwętiu skataymos. Wilniuy iszspaudinti literu Jozapa Zawadzkia 1806. 12º k. 4. str. 169.

Kiales Križiaus Łona musu J. Chr. arba Kalwarya stacyu kiaturiolikos 1808. — 2a edit. Wilniuy pas K.K. Bazylionus 1819.

Musidawimay szwento Karawimo per kuri Łrusay ir kiti Kriksz. zionis... Gumbiniey 1814. 51

Mangas iszatimas czaus Christaus... iszguldituos per toscza drrupa Kunigu Łozt. Pierayl wiszkupa ziemayciu Wilniuje pas K.K. missionorius 816. 4° p. 24. 38.

Prawadnikas ing Diewiszki Dangaus... per kun. K.K. Z.J. S.L nuresziltas Wilniny druk. Bazyl. 1817.

Giesmes naboznas... perdrukawotas. Wilniny pas K.K. Bazylionus 1819.

Kalwarya arba kiatey Krizaus... pardrukow. Wilniny druk. K.K. Bazylionus 1820.

Kantyczkos Żemaytyszkos arba Giesmay Diewa Garbingi surinkty per kunigo Wincento martinione iż waimusu Waimiko arba Wilmiko ziemayciu ... wikar. Kaitedr. Wiln. naujey yszdrukowotas Wilniuje druk. Kunigu missionoriu 1823. — 2a edit. tenże 1826 10° zł. 8. 750. per kun. B. Goylewicza

Mokslas kriksczionisko iszatimo (Wilniny druk X.X. Misyon. 1821. (nauka chrześciańska) — u Gojlewicz: Bo: nawentura

Biblia litewska może łotewska? Tilsit 1824 3 Thl.

Nowy testament litewski może łotewski? Tilsit 1823 — 1 2a ed. Tilsit 1841. 1 Thlr.

Biblia [redacted] del wayku, denkiszkay yr ... per K.K. Wizgirda. Wilniuy 1823 (Biblia dla dzieci po polsk. i po litew.)

Giwatas Iszganitojaus yr Wieszpaties musu J. Chr. ant geta Historyja Kaniczos J. Christaus per K.K. Wizgirda bus yszmaustas Wilniuje, drukar. pas Ulicz. S. Jona 1824.

Historyia szwenta ysz łotyniszka lizuwia perweta ant zemaytyszka per Symona ... Zemayty. Wilniuje drukar. ant ulicios S. Jona 1823.

Apey da ima walge ysz Kitypa Is ... pasiejo
isz lankyszka S. S. Zemaytys. Vilniuy, drukar.
A. Marcinaw skio 1823. — Tłomaczył z polsk. Sta:
iewicz
Swinkimas apey Bytes wysokiu dasekimu war mokitus
... ius... pamokiki ant liezuwio lietuwisz:
Kau-žemaytiszko ysz guldītas nar K. Cyp...
Juzapa Niezabitowski ... ...
Rabaszkiu Wilnos.
Ulizios Sto. Jono [redacted] 1823. 8°. k. i fl. 75. 6.
Tłomaczenie z Tłuka O przyzotach Druki rozpowdano
A. los ... zo ... gramatykę
... litewy
Jonas isz Swistoczes Kromunikas.. ysz Lankiszka isz:
... ditas nas Jozapa Rupeyka ... Piorna ...
... wos ze ... ka S. Bros. Wilnuje ... bazn.
... Kazimiera ... 1823. Tłom. z polsk. jana Chodzki
Donaleitis, Donalitius † Donaleitis ... 1, 14
... Kemen ... ving
+ 1780. Das Jahr in vier Gesängen ein ländliches Epos
aus dem litthauischen ins Deutsche übertragen von
D. L. J. Rhesa. Königsberg 1818. 8. Kialures, dalis
... eylons arba ... wneza.
netra... 1 Thlr. 15 Sgr.
Szeši powiesci Szymona Staniewicza Zmuczina i szeši po:
wieści ... Donaleitisa. ... 1824.
Donaleitis: Pasaka ape lietuwiszką swodbą Powieść o li:
tewskim weselu - wierszem ma wydać ... w Bradze 1851
Zaynas arba Dayniuszkas suditas par K. Drazdawska ... K.
... Olechnowicia ... ysz ... ... W. ...
... Vilniuje drukar. ... 1823.
Strazdeli Antona Antoni Drozdowski ksiądz: Giesmes swietiszkas
ir swintas. Pieśni świeckie i duchowne wyszły w Wilnie
... as ... apie ... augenti, iszgolde i ziamajtiu
... Jonas ... is. Letopitie par K. trajis 1847
(... chrześ ... J. ...
... Tomasza ... O ... wyszło 1828

Biblia (tłomaczona na żmudzkie przez Samuela Bogusława Chylińskiego, drukowana w Londynie 1660. 8º typami ta: ińskiemi w 2 kolumny. Biblię tę mylnie przypisują Chylińskiemu tłomaczył ją bowiem 1579 – 1590 Jan Bretkun czyli Breth pastor w Labiau urodzony ze wsi Bammler blisko Friedlan: du. Wydał tę biblię Kalwińską kosztem swym Janusz Radzi: wił komissy lit. Korrektą pierwszej połowy trudnił się Chyliński a reszta Kraiński i Mikołaj Moniwid – ma wiele błędów drukarskich – rękopis do druku wzięty z biblioteki kurfirszta – drukowana własciwie 1663 (a nie 1660) – w bibliotece uniwersyt. wilen. jest exemplarz nie cały tejże. (w języku prusko-litewsk.)

Biblia tai esti Wissas szwentas rasstas Seno ir Naujo Tes: tamento (przełożona z niemieckiego tłomaczenia Marcina Lutra) Karalaucziuje (u Jana H. Hartunga w Krolewcu) 1735. 8º.

Biblia (tłomaczenie toż samo co powyższe z Marcina Lutra) Kenig: berga p. Johna Hartunga 1739. 8º.

Biblia tai esti Wissas Szwentas Rasztas Seno ir Naujo Testamento pagal wokiszką perstatima D. Martino Luterans. Karalaucziuje 1755 randamas pas Pilippa Kristupą Kanteri. 8º st. 1410. 364 : jest 12. wydat. Jan Jakób Quandt (tłomaczenie inne niż tak zwanej biblii Chylińskiego) – Trzecia edycyja tej biblii przez L. J. Rhesa wyszła w Krolewcu 1816.

Naujas testamentas Wieszpaties musu Jezaus Kristaus Karalaucziuj (druku Reufnera) 1701. 1º str. 0.12.775. wydał Bernard von Sander i Frider. Sigm. Schuster

Lenner Der preussische Littauer oder Vorstellung der namens fe: ste, Kindtaufen, Hochzeit, Leiber und Gemüthsbe: schaffenheit der Littauer in Preussen. Tilsit 1848 (Zweite Auflage)

O języku litewskim właści[wie] gadanem na słoweńsk[im] od Aug. Schleichera w Časop. Mus. česk. 1853. Ze-szyt II p. 320-334.

Schleicher Prof: Briefe über die Erfolge einer wissenschaftlichen Reise nach Littauen. Wien 1852 (Aus dem October Hefte des Jahrgangs 1852 der Sitzungsberichte der philos. histor. Classe der kaiserl. Akademie der Wissenschaften IX Band S. 524 besonders abgedruckt) 8º.

Pott Aug. Friedr. De Borusso-lithuanicae tam in slavicis quam in letticis linguis principatu. Commentatio I Halis Saxonum 1837. 4º. – Commentatio II Halis Saxonum (Gebauer) 1841. 4º. ff. IV. 77.

Vater J. Sev. Die Sprache der alten Preussen. Einleitung, Ueberreste, Sprachlehre, Wörterbuch. Braunschweig 1821. 8º. (20 gr)

Linde: O języku dawnych Prusaków. Warszawa 1822 (z Roczników towarz. nauk. warsz. tom XV.)

Nesselmann G. H. F. Die Sprache der alten Preussen an ihren Ueberresten erläutert. Berlin (Reimer) 1845. 8º. 1 thlr.

Bopp Fr: Ueber die Sprache der alten Preussen in ihren verwandschaftlichen Beziehungen; gelesen in der Akademie der Wissenschaften am 24 Mai 1849 am 25 Juli 1850 und am 24 Februar 1853 Berlin (Dümmler) 1853. 4º. ff 35. 1 thlr.

Bohlen: Ueber die Sprache der alten Preussen (in Voigt Preussens Geschichte I Band pag. 709.)

Katechizmus (w mowie staropruskiej) w Królewcu 1545 czyli jak niektórzy chcą 1551 i 1561) jedyny pomnik staropruski, w narzeczu samlandskiem.

Mosvidius wydał Katechizm Lutra z nauką czytania r. 1547 pierwsze dzieło w narzeczu prusko-litewskim zbliżającym się do staropruskiego.

Rapagellon wydał Pieśni (Giesmes) nabożne (w narzeczu litewsko-pruskiem)

Willentas Bartłomiej pastor królewie ko litewski: wydał i Ewangelies be Epistolas (na niedziele i święta podług przekładu Lutra) 1579 druk. u Lazara Sengstoik, a druga edycyja r. 1612. (prusko-lit)

Willentas Bartłomiej 2) Enchiridion czyli wykład Katechizmu Lutra 1579 (przek. lit.)

Bretkunas (Bretke czyli Bretkuns) Jonas pastor w Królewcu: 1) Trumpas ir prastas iszguldimas Ewangeliu per wisa meta (od r. postylla i ewangelie tłomaczenia Willentas) 1591. 4º 2) od r. 1579–91 ułożył biblią luterską. Biblia, tatajesti wissas szwentas Rasztas lietuwiszkai perguldītas per Jana Bretkuna. dotąd w oryginale w bibliotece królewieckiej w ręko pisie w 8 tomach in fol. a w 4 tomach w 4º (w przek. lit.) Biblia tę ~~przerobioną~~ co do języka poprawioną na język zmudzki wydano 1660 w Londynie 8º kosztem Janusza Radziwiłła; której korektą trudnił się Samuel Bogusław Chyliński.

Rhesa Jan (+ 1629) wydał: Psaltera Dawida (po niemiecku i po litewsku podług litewskiego tłomaczenia Bretkuna są) Karalauczuje w 1625

Dauksza Mikołaj: Postilla Catholicka tai est: Iszguldimas Ewangeliu kiekwienos nedelos ir szwentes per wissus metus; per kuniga Mikołaiu Dauksza Kanonika Medniku iż lękiszko perguldita. W Wilniuj drukarnioi Akademios Soc. Jes. 1599. fol. kart 5 str. 627 (tłomaczenia postylli Jakuba Wujka pierwsza książka w naszym zmudzkim drukowana)

Postilla lietuwiszka, tatey est: Izguldimas praslas Ewangeliu ant Kożnes nedelos ir szwentas. Wilno 1600 fol. (tłomaczenia polskiej kalwińskiej postylli Mikołaja Reja przez J. K. L. wydał Jan ab Lowkuna kosztem Radziwiłłów Łoszczewerskiej) (z. przek.)

Szyrwid Konstanty jezuita 1598 + 1631): Punkty kazan od Adwentu aż do postu litewskim językiem z wytłumaczeniem na polskie przez Ks. Konstantego Szyrwida Wilno w drukarni Soc. Jes. 1629. 4º k. 4. str. 382. k. 3. — drugie wydanie Wilno w druk. Soc. Jes. 1644. 4º (czyli podobno drugi tom) k. 4. str. 253.

Jachnowicz Jan (jezuita 1609 + 1668) wydał: 1) Nabożna książka ze śpiewami dla sodalisów wileńskich Ciała Chrystusowego 1630 i 2) takaż dla sodalisów S. Izydora 1639. 3) Zdrowy Katechizmowe 1638. 4) Ewangelie na wszystkie kazania idw 1638 czyli 1637 (po litewsku, z polskim) ... 8.

Summma aba trumpas iszguldimas ewangeliu szwentu per wisus
meatus, Matdas Kriscioniszkos. Kiedaynise drukowoia
Joachimas Jurgis Rhetas 1653. 4º. ff. 12. 272. 288. 76.
4. sąło ewangelie modlitw, i pieśni dla Kalwinów litewskich
które wydał S. J. T. w narzeczu zmudzkiem sąłu: psalterz
z pieśniami tłomaczenia Stefana Jaugita selegi burmistrza
kiejdańskiego z poprawami Samuela Tomaszewskiego. Ewan-
gelie, Historia męki Chrystusa. Modlitwy, katechizm
wydawcą tego dzieła w Kiejdanach drukowanego był Samuel
Monwid pastor birżański; dzieło to nosi ogólny tytuł: Kni-
ga noba[illegible] ristes Kriksz[illegible]ioniszkos. [illegible]iedaynise [illegible]
kawoja Joachimas Jurgis Rhetas 1653. 4º.

Mozerka Stawoczynók Salomon: Giesmes tikieimuy katholic.
kam pridiar[illegible] [illegible]as. autore Salomone Mozerka Stawo-
czynoki [illegible] Lortifias alumno. Vilnae typ. Soc. Jes.
1646. 8º. k. 4. ff. 156. 112. 16. (żmudzk. pieśni nabożne)

Matdas [illegible] Krscioniszko, Wisokiay ir Reykmeney prigalin-
czios Karolawczyje, isz pausztas pas G. L. Artunga
1781. 8º. ff. 266. (m[illegible] lutera[illegible] prusko litew.)

Kanczonatas tey Cast' Knigos Psalmu ir Giesmiu .. pear
drukowotos. Karalauczinja isz pausztos pas G. L.
Hartunga 1781. 8º. str. 344. ([illegible] luterski prusko-
litew)

Summa aba trumpas isz guldimas Ewangeliu szwentu pas
wisus meatus. Karalauczinja iszpausta pas G. L.
Hartunga 1781. 8º. str. 262. ewangelie luterskie w
prusko-litew. narzeczu)

Sum[illegible] s mokslo Krikszczioniszko surinkimas [illegible]
Roberta Bellarmino. Vilnae typ. Academ 1677.

Naujas Testamentas Wieszpaties musu Jezaus Kristaus Pier-
ma karta ant swieto Lietuwiszkoj katboj perguldytas.
Karalauczinj drukawoja: panstuwoj Reusnero 1701. 4º.
ff. 12. 445. (~~[illegible]~~ wydał Bernard von Sanden i Fr. Sig. Schuster
pod: przewodnictwem superintendenta Samuela Bythnera —
w narzeczu zmudzkiem zwany nowy testament kiejdański)

Naujas Testamentas su Psalteru ~~tłomaczenie~~ (Filipa Ruhig wy-
dał, a podług innych Joh. Jak. Quandt) 1727 w Królewcu.

Lettisch ... Grammatik Mitau 1783

G. Stender lettische ... Mitau 1789. 2 Th.

F. lettisches Lexicon Riga 1791.

Rosenberger. Formenlehre der lettischen Sprache Mitau 1830

F. Das lettische Verbum ... bearbeitet Dorpat 1843

Wellig: Beiträge zur lettischen Sprachkunde Mitau 1828

Hesselberg. Lettische Sprachlehre Mitau 1841.

zMaciej Wołonczewo
pistes (tłomaczenie z czeskiego)

Ungarische Märchen und Sagen aus der Erdelischen
Sammlung übersetzt von G. Stier. Berlin
(Dümler) 1850. 17½ sgr.

65

Litthauische und Preussische Volkssagen nach zum Theil unbenutzten Quellen poetisch bearbeitet und mit erklärenden Anmerkungen versehen von F. Becker, C. Roose, und J. G. Thiele. Königsberg Verlag von Adolph Samter. 8º str VI i 146 (jest 42 powieści wierszem)

Proza powieści litewskie są: Preussische (Volks-kalender?) Provinzialblatt 1837 März von Kielauninkas (Gisevius)

56

Sylwestrowicze [illegible] Domowa Muza [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Część I
Biblioteka „[illegible]" Tom XII pod redakcją
Jana Karłowicza i nakładem 1894
1 Rub 80 Kop

Mrozipuis z ditrufli – Cohenge
pošli – mezijak Slovák. [illegible]
1894. 27 [illegible] [illegible] 300 –
[illegible] [illegible]

57

3
1 - 30

30
45
15

Michał

Maurycy (Stankiewicz urodził się w Warszawie dnia 20/9 1856. roku z ojca Józefa urzędnika ~~ko~~-komunikacyi lądowych i wodnych i z matki Ludwiki z Brauerów.
Uczęszczał do Gimnazyum 4go w Warszawie od r. ~~1874~~ 1866 do 1874, i ukończył klas 5,
Pracował w księgarni Gebethnera i Spółki od 1874 r do lutego 1889 roku (mieści się w tem już 3. letnia praktyka
Tegoż roku 1889 w Sierpniu otrzymał koncesyę na Antykwaryat i otworzył go

[illegible]

Sbornik za narodni umotworenija, nauka i kniżnina. Izdawa Ministerstwoto na narodnoto proswieszczenie. Kniga I–VII. Sofija 1889–1892. (z tabl. i drzeworyt.)

Białoruś: Opisy: Bez-Kornitowicz Mich. Bripowiie: Istoriczes: kija świedienija o prymiecsatelniejszych miestach w Biełorussii. Sptbg 1855. 8o. – Żywopisnaja Rossyja Tom III (Litwa i Białoruś przez A. H. Kirkora) – Batjuszkow: Pamiatniki russkoj starymy w zapadno russkom kraje. Zesz (Litwa i Białoruś) – Opis guberni Mohilewskiej pod redak. cyją Dembowickiego 3 tomy – Tyszkiewicz Eust.: Opisanie powiatu borysowskiego (wypisał go Szpilewski w Podróży po Białejrusi): Korewa A.: Opisanie wilenskoj guberni 1861 (Materiały dla geografii) – Bobrowskij P.: Grodnenskaja gubernija 1863. 4 części (Materiały dla geografii) – Cebrykow M.: Opisanie Smolenskoj guberni. 1862 (Materiały dla geografii) – Zelenskij J. Minskaja gubernia 1864. 2 części (Materiały dla geografii) – Rypiński Aleksand. Białoruś – Pieśni gminne: Jana Czeczota (wypisał po Rosyjsku Nosowicz), Zienkowicz Romuald: Pieśni gminne ludu Pińskiego. Kowno 1851. – Zbiór Bezsonowa, Szejna, Romanowa (1200 pieśni), Huryinowicza A. (Zbiór rzeczy białoruskich 1893), Baudouina J.: Pieśni 1892, Tyszkiewicza E. (Opis. pow. borysow.) = Poeci: Mańkowski wicegubernator witebski trawestował Eneidę, Dunin Marcinkiewicz Wincenty Flomeryt i pieśń Tadeusza 1851, Hapon 1855. Sielanka; Rypiński (Naszyciek).

Naśky Ukrainśky Kazky Zaporożca Iśka Materynky. Moskwa 1833 (powieści gminne małoruskie)

Hutak-Artemowskij P. P. Kobzar. Kijew 1887. 8o 20 Kop

" " Ditski pisni, Kazki i zahadki. Kijew 1896. 8o. 15 Kop.

Fedkowicz O.: Powisty, z perednim słowom pro halycko-ruske pismenstwo M. Dragomanowa. Kijew 1876. 8o 1 Rub.

Białoruskie narzecze zwane także krywickie (lubo niewiadzieć dla czego, bo z Nestora niepodobna dojść gdzie mieszkali Krywiczanie*), litewsko-ruskie, używane było w województwach Nowogrodzkiem, Mińskiem, Witebskiem, Połockiem, Mścisławskiem i w połowie Brzeskiego (na takzwanem Polesiu litewskiem). Granice tego narzecza oznaczył G. 3. Nedeszew (w Russk. filologiz. Wjestnik. Warszawa 1884. T. XII str. 3) dodając że w niektórych obwodach (ujezdach) guberniy Smoleńskiej, Pskowskiej i Moskiewskiej ~~[illegible]~~ lud mówi jeszcze po białorusku, t.j od źródeł Dźwiny, i wyjścia Niemna [nad Narewem, Świsłoczem i Prypecią,] do Dniepra i Desny. Główną charakterystyką tego narzecza jest tak zwane: akanie i jakanie, dzekanie i cjekanie to jest: głoska o przechodzi w a (n.p. starana zamiast strona) oraz głoski e i je (ѣ) w ja (z.p. ziełony) jako też d' i t' w dz lub c (n.p. cjapier zamiast teper, dzeń zamiast deń); dla tego też Ukraińcy naśmiewając się z Białorusina mówią: „Litwinka czort by uziaw, jak by ne dziaknuw.” — W XV. wieku, przy zjednoczeniu prowincyj ruskich przez Książąt litewskich ruskiego pod względem ~~[illegible]~~ z Polską utworzył się język kancelaryjny ruski mający w sobie elementa narzeczy białoruskiego, małoruskiego i cerkiewno-sławiańskiego. W tym języku (litewsko ruskim) pisane są akta urzędowe począwszy od XVI wieku, Statut litewski z r. 1588, przekład Biblii Franc. Skoryny 1517, Nieświeski Katechizm 1562, Kazanie św. Wykład ewangelii (Totkowoje ewanhelie Wilno 1595), Kazanie św. Kiryłła 1596, Apokryzys 1597, Otpis na listo. Hipatia wyd. w Ostrogu 1598, przedmowa do Oktoichu w Dermaniu 1604, List Meletia patriarcha w Dermaniu 1605, Lekarstwo w Ostrogu 1607, Psałtyr i Nowy zakon w Jewiu 1611 (przedmowa), Czasosłow w Ostrogu 1612, Ewangelie wydane w drukarni Wasyla Tiapińskiego 1580 i t. d.

*) (Również niewiedzieć jakiemi narzeczami mówili Polanie, Drewlanie, Duleby, Dregowiczanie, Wiatyczanie, Uglicze, Tywercy, których Nestor wspomina.)

(A. Kołosow: Obzor zwukow i formalnych osobennostej narodnago russkago języka, Warszawa 1878 (a tam str. [illegible]) wychodzi z zasady mylnej że na całej Rusi panował jeden język staroruski z którego się w XV wieku wyrodziły narzecza białoruskie i małoruskie

Małoruskie, południowo-ruskie, ukraińskie narzecze używane w województwach Lubelskiem, Bełzkiem, Ruskiem, Wołyńskiem, (Podolskiem) Kijowskiem, Bracławskiem i zachodniej części Brzeskiego (począwszy od Drohiczyna). Główną charakterystyczną cechą tego narzecza jest tak zwane ukraińskie ikanie i ukanie t.j. zamiana ~~sa~~ samogłosek o i e na i (n.p dôm = dim; sêst = szist), wymawianie głoski ѣ (je) jak i (a na Białej Rusi jak e), przejście głoski ł w u albo w (n.p. szouk = szołk) — Przy rozmaitych odcieniach tego narzecza, ortografia fonetyczna jest niedorzeczna.

Batjuszkow P. N.: Atlas narodonaselenija zapadno-russkago kraja, po wiroispowiedaniam. S.-Peterburg 1864.

Sbornik paleograficzeskich snimkow s drewnych gramot i aktow - Wilna 1884. Wypusk I.

Gotowackij Jakow: Czerty domaszniago byta russkich dworjan na Podlaszie t. je. w nynieszniej Siedlec-koj i Grodnenskoj gubernijach, po aktam XVI stoljetija. Wilna, typografija A. G. Syrkine 1888. 8vo str. 47.

Putewodytel po Wilenskoj publicznoj Bibliotekie, sosta-wil F. Dobrianskij. Wilna, w typografii 3. Za. Jatow-cera 1879. 8vo str. VIII. 71. (15 Kopiej.)
(Biblioteka założona 1865 przez jenerała K. P. Kaufmana i otworzo-na dla publiczności 24 maja 1867, posiada 61,652 dzieł w 8676 wo-luminach i przeszło 1000 rękopisów, otwartą jest od 12 rano do 7 wieczór, ma 8000 rubli dochodu rocznego od rządu, mieści się w 16 salach w szafach i 29 witrynach - powstała zaś ze zbiorów po ska-sowanych klasztorach, z dworów skonfiskowanych, ze zbiorów Wileńskiego Muzeum Starożytności.) Posiada ta biblioteka Żywot P. Jezusa Kłomusz. Baltazara Opecia, z drzeworytami na których rok 1539. 4to niecały, Biblię Nieświeską 1582. 4to, - Relatia prawdziwa disputaciey Nowogrodzkiej 9 Stycznia ... wydana przez x. Marcina Gradowskiego. Wilno, w druk. Józefa Karcana 1616. 4to)

Katalog predmetow Muzeja drewnostej sostojaszczago pri Wilenskoj publicznoj Bibliotekie, sostawił F. Dobrians-kij. Wilna w typogr. O. S. Blumowicza 1879. 8vo str. X. 118. 1. 25 Kopiej. (10976 predmiotów) - (monet litewskich 81, polskich 129)

Jastrebow: Obyczai i piesni tureckich Serbow. Sptbg, 1886. 8vo str. 498. VII. (bulgarskie)

Žitie sw. Klimenta archiepiskopa bolgarskago. (w Bolgarskiej Kniżicie 1858, tłomaczył pięknym bulgarsko-macedońskim narze-czem jeromonach Parfenij Zografski rodem z Galicznika)

Drinow M.: Nieskolko słow ob jazykie narodnych piesniach i obyczajach Debrskich Sławian. S.-Peterburg, typografia Je. Jew-dokimowa, 1888. 12o str. 61.

Białoruskie narzecze. J. Nedeszew (Istoryczeskij Obzor ważniej=szych zwukowych i morfologicznych osobennostej Białoruss=kich goworow. Otdielnyj ottisk iz „Russkago filologiczeskago Wiestnika." Warszawa, w typografii Michaiła Zemkowicza 1884. 8vo str. 54 i II.) podaje następujący obszar narzecza białoruskiego: część guberniji wileńskiej i grodzieńskiej, augustowskiej czyli suwalskiej moskiewskiej, smoleńskiej, pskowskiej, całe gubernie: mińska, mohilewska i witebska. Otaczają Białorusinów: Polacy (w augus=towskiej), Litwini (w Wileńskiej), Łotysze (w witebskiej) Siewierzanie czyli Wielko-Rusini albo Czarno-Rusini, i Mało-Rusini. —

Małoruskie czyli południowo-ruskie narzecze, poczyna się w Gro=dzieńskiej guberniji (tak zwane Polesie) i ciągnie się do Dniepru zaj=mując południowe gubernie i część lubelskiej. (Obacz. Karta jużno-russ=kich narieczij i goworow w Trudy etnograficzesko-statystyczeskoj ekspedycyi w zapadno-russkij Kraj. Peterburg 1872. Tom VII [1]. gdzie są do tego artykuły Michalczuka i Czubińskiego).

Żyteckij P.: Oczerk zwukowoj istorii małorusskago narjeczyi.

Appel: O biełorusskom narjeczii (w Russkij filologiczeskij wjestnik N.º 2)

Prytożenie k Materiałam dla etnografii Carstwa Polskago. Gubernii Lublinskaja i Augustowskaja, sostawił generalnago sztaba podpołkownik Rittich.

Biełorusskij Archiw drewnych gramot. Czast I. II.

Sreznewskij: Drewnije pamiatniki russkago pisma i jazyka.

Smirnow A.: Sbornik drewno-russkich pamiatnikow i obraz=cew narodnoj russkoj rieczy. Warszawa 1882. 8vo (1 Rub.)

Etnograficzeskij Sbornik izdawajemyj Imp. Russkim geografi=czeskim Obszczestwom. Wypusk 1. 2. 3. 5.

Nosowicz J. Sbornik biełorusskich postowic. Sptbg 1866. 8vo

" " Słowar biełorusskago narieczija. Sptbg. 1870. 4to

Nedeszew J.: Istoriczeskij obzor ważniejszych zwukowych i morfologi=czeskich osobennostej biełorusskich goworow iz „Russk. Filolog. Wiestnik.") Warszawa 1884. 8vo

Winkelmann Eduard: Bibliotheca Livoniae historica. Systematisches Verzeichniss der Quellen und Hülfsmittel zur Geschichte Estlands, Livlands und Kurlands. St. Petersburg 1870. 4to (3½ Thlr.)
Literat. pols.

Bergmann Lib. Kurze Nachricht von rigischen Buchdruckern von den ältesten bis auf die jetzige Zeit. Riga 1795. 4to str. 22.

Woldemar J. H.: Zur Geschichte der Druckereien, Lithographien und Buchhandlungen in Kurland. (Inland 1845 Nr 32. 33.)

Rogmann E. Die Buchdruckereien der Ostseeprovinzen. (Inland 1846 Nr 29. 30. 33.) (über Riga und Mitau)

Recke und Napiersky: Allgemeines Schriftsteller- und Gelehrten-Lexicon der Provinzen Livland, Esthland und Kurland. Mitau 1827–1832. 8vo 4 Bände (6 Rubel) (cf. Gadebusch)

Wejmarn F.: Opisanie Liflandskoj Gubernii (Materiały Generalnego Sztaba T. XIX.) Sptbg 1864. 8 Geogr. pol.

Oranowskij A.: Opisanie Kurlandskoj Gubernii. (Materiały Gener. Sztaba) Sptbg. 1862. 8

(Jadzwingów cząstka pod nazwą Kreewingen (Krzywicze) mieszka w Kurlandyi w powiecie Bausk) Liven, Letten (Łotwa, Łotysze), Lithauen (Litwa), Esthen (Estowie), Finnen (Czud)

Manteuffel Gustav v.: Polnisch-Livland. Riga 1869. mit Holzschnitten und Karten (Separat-Abdruck.)

" " Inflanty polskie, poprzedzone ogólnym rzutem oka na siedmiowiekową przeszłość całych Inflant (z przedmową J. I. Kraszewskiego.) Poznań (Żupański) 1879. 4to K. 4. str. 168. 1 (z drzeworyt. i 2 mappami)

Brasche G. Kurzgefasste lettisch-deutsch und deutsch-lettisch Lexikon. Liban 1875. 8º. 4 Mrk.

Bielenstein A: Lettische Grammatik. Mitau 1863. 8vo. 6 Mrk

(pleban likśnieński)
Kossowski Tomasz x[?]: Grammatyka inflantsko-łotewska dla uczących się języka łotewskiego ułożona. Ryga 1853. 8vo. str. 32. (drukiem Hartunga).

Bartsch Chr.: Dainu Balsai. Melodien litauischer Volkslieder. Heidelberg 1886. 8º. 2 Hefte (Musik + noten) 4 Mrk

Ulmann C. C. Lettisches Wörterbuch. I Theil: Lettisch-deutsch. Riga 1872. 8º. 3 Mrk

Albumul armatei Romane. Bucuresci 1873. fol obl. (29 tablic kolorow.) 48 Mrk

Akielewicz Józef (proboszcz w Liznie 1825-1843): Grammatyka łotewska. Wilno (około 1835)

Wolter E. A. Materiały dla etnografii Łatyszskago plemeni Witebskaja gubernija. Sobrał i snabdił objasneniami... Czast I. Prazdniki i semejnyja pjesni Łatyszej. Sptbg, 1890. 8vo

Wolter E. A. Ob etnograficzeskoj pojezdkie po Litwie i Żmudi lietom 1887 goda... Przyłożenie K LVI tomu „Zapisok Imper. Akademii Nauk." No 5. Sptbg 1887. 8vo

Morozewicz J.: K petrografii Wołyni. Warszawa 1893. 8vo str. II i 171 oraz 2 tabl. litog. i mapa (Odbitka z Warszawskija Uniwersytetskija Izwiestija 1893) (: Labradoryty nad rzeczkami: Głuboczek, Irsza, Uż.)

Kwitka G.: Soczynenija Grigorija Theodorowicza Kwitki. Małorossijskija powiesti, razskazannyja Hryckom Osnowianeńkom. Kijew, izdanie knigoprodawca-izdatela F. A. Johansona, 1893. 8vo 75 Kop.

Jermakow N.: Posłowicy russkago naroda. S.-Ptbg, typ S. Kornatowskago 1894. 8vo str. 48. 30 Kop. (druk 2050 ex.)

Szejn P.: Materiały dla izuczenija byta i jazyka russkago nasełenija siewero-zapadnago kraja. Tom II. Skazki, anekdoty, legendy, predanija, wospominanija, posłowicy, zagadki i procz. Sptbg 1893 typ. Akad. Nauk 8vo str. XX. 715. 3 Rubl. (dr. 500 exempl.)

Nikitin W.: ~~[illegible]~~ Jewrejskija posełenija siewero-zapadnych gubernij. Sptbg, typ. A. Landau 1894. 8vo str. III. 200. IV. 1 Rub. 50 Kop. (dr. 330 exempl.)

Szczerbatow Kn.: Generał-feldmarszał Kn. Paskiewicz, jego żyzń i diejatelnost. Sost. po neizdannym istocznikam. Tom IV (1831 god). Sptbg, typ. R. Golike 1894. 8vo str. 230. 235, z 2 mapp. i herbem. 5 Rubl. (1200 exempl.)

Rossyjskie Księgi ludowe opracowane przez J. Zwina wydaje księgarz J. Gubarow w Kijowie r. 1894 w 16mo w 8000 exemplarzach, jakoto: Narodnoje skazanie ob Iwanie carewiczie, żar-ptycie i sierom wołkie – o sławnom bohatyrie Bowie Korolewiczie i o prekrasnoj suprugie jego Korolewnie Drużewnie – o silnom bohatyrie Jerusłanie Łazarewiczie i o prekrasnoj suprugie jego Anastasij Wachramiejewnie – o tom kak liwica wospytała carskago syna.

Jerarchia wserossyjskoj cerkwi, ot naczała Christianstwa w Rossyi i do nastojaszczago wremenia P. N. D. M. Sptbg, typ. E. Lissnera i Ju. Romana 1894. 8vo str. 7 i od 201–327. 62. 1 Rub. 75 kop. (druk 300 exempl.)

Czajczenko W.: Duma pro Kniahyniu – Kobzarja i inszy wirszy. Sptbg, 1894. 16º str. 43. (druk 3000 exempl.)

Dobrowolskij W. N.: Smolenskij etnograficzeskij sbornik Część II. Sptbg, typ. S. Chudekowa 1894. 8vo str. 447. (Zapiski Imp. Russk. Geografic. Obszcz. po otd. etnograf. Cz. XXIII, wyp. i) (druk 800 exempl.)

Russkija byliny staroj i nowoj zapisy. Pod redakcyjej akad. N. S. Tychonrawowa i prof. W. Th. Millera. (Etnografic. Otd. Imp. Obszcz. lubit. jestestw. antrop. i etnografii). Mos: kwa, skoropeczat. A. Lewenson 1894. 8º str. 410. 2 Rub. 50 kop. (druk 800 exempl.)

Winkler – Jon P.: Russkaja heraldyka. Istorija i opisanie russkich gerbow, s izobraż. wsiech dworianskich gerbow, wnesennych w obszczyj gerbownik Wserossyjskoj Imperii. Wypusk 2 i. Sptbg, typ. I. Jefrona 1894. 4to str. 4 i od 49–112, z 300 rysunkami. 3 Rubl. (druk 1200 exempl.)

Sobko N. P.: Słowar russkich chudożnikow, wajatelej, żywopiscew, zodczych, rysowalszczykow i procz, s drewniejszych wremen do naszych dnej (XI–XIX ww.). Sostawlen na osnowanii ljetopisej, aktow, archiwnych dokumentow, awtobiograficzeskich zamietok i peczatnych materiałow. (S. 1867 po 1892 g. w klnczgt.) Tom I, wyp. 1. A (500 imion). Sptbg, typ. M. M. Stasiulewicza 1893. 4to str. 365. 3 Rubl. (druk 2000 exempl.)

Sobranie Gosudarstwennych gramot i dogoworow, chraniaszczychsia w Gosudarstwennoj Kollegii inostrannych dieł. Część 5ta. Moskwa, typ. E. Lissnera i Ju. Romana 1894. fol. str. 248 (druk 700 exempl.)

Hetman Bogdan Chmielnickij ili Prysojedynenie Małorossyi. Istoriczeskaja powiest. Moskwa, izdan. Knigoprod. Je. Gubanowa, typ. lit. W. Richter 1894. 16mo str. 107 (druk 6000 exemp.)

Żyzn zamieczatelnych ludej. Biograficzeskaja Biblioteka F. Pawlenkowa. – Chmelnickij Bogdan, jego żyzn i obszczestwennaja diejatelnost. Biograf. oczerk W. J. Jakowenko. Sptbg typ. towar. „Obszczestwennaja polza", 1894. 8vo str. 96 z portretem. 25 Kop. (druk 8100 exempl.)

" " " " " " " T. G. Szewczenko jego żyzn i literaturnaja diejatelnost. Biograficzeskij oczerk W. J. Jakowenko. Sptbg. 1894. 8o str. 95, z portretem. 25 Kop.

Kotlarewskij I. P.: Moskal czarywnik. Małorossijskij wodewil. Moskwa, typ. towar. I. Sytina 1894. 12o str. 72 (druk 7200 exempl.)

Karskij Jewfimij Theodorowicz: K istorii zwukow i form w biełorusskoj rjeczy. (Ottisk iz „Fil. Wiest" za 1890–1893 g.) Warszawa 1893. 8vo.

Morozewicz I. K petrografii Wołyni (Iz „Warszawskija Uniwersytetskija izwiestyja 1893. wyp. IV–VIII.) Warszawa typogr. Warszawsk. Uczebnago okruga 1893. 8. str. II. 131 z tablic rysunkow i karta.

Szczetkow I. P.: Oczerk istorii wysszych uczebnych zawedenij w Warszawie do otkrytija I. Warszawskago Uniwersyteta Iz „Warszawskija Uniwersyt. Izwiestyja. 1893 Wypusk VIII pag 1–32; Wyp. IX pag. 33–63.) Warszawa 1893. 8o (Wspomina tu str. 45 iż do Szkoły głównej przez Komisję rządzącą wybrany został do Historyczno-filologicznego oddziału jako adjunkt Estrejcher Karol.)

Führer durch Łódź. Łódź 1893. 8vo

Leontowicz Th. I. Istoczniki Russko-Litowskago prawa (Warszawskija Uniwersyt. Izwiestija 1894. Wypusk I str. 1–71 (dokładna bibliografia Statutu litewskiego – Czarneckij: Istorija Litowskago statuta, trech jego redakcii w Uniwersyt. Izwiest. Kijew 1866 No 9; 1867 No 1. 5–10. – toż Barszewskij, tamże 1882 No 6. – Gorski W. P. Dodatek 1881. – Czetwertyński Wł. Ks. Jeszcze jedno słowo o Statucie lit. w P. zegląd. bibl. archeol. 1881. io.)

Romanow: Bietoruskij Sbornik 1887. I - III.

Karskij Je. Th.: O jazykie tak nazywajemych litowskich Ljetopisej. (Warszawskija Uniwersytets. Izwiestija 1894 Nº 2 str. 1-32; Nr 3, str. 33-64

(Kroniki te pisane w oficyonalnym języku Litwy czyli sta: rym zachodnio ruskim. — O tych Kronikach pisali: Daniłowicz 1840.; Szaraniewicz: O latopisach (Osobne odbicie z Rozpraw Wydz. filozof. Akad. Tom XV.) Kraków 1882, Smolka najdaw: niejsze pomniki dziejopisarstwa (Osobne odbicie z Pamiętnik Akad. Umiej. Wydz. filologiczny Tom VIII) Kraków 1890; Prochaska Latopis litewski. Rozbiór krytyczny. Lwów 1890.) — Latopisy litewskie: 1) Latopisiec Litwy i Kronika ruska wyd. Daniło; wicz. Wilno 1827 i poprzednio w Dzienniku wileń. 1823; z rę: kopisu Supraslskiego pisanego 1520 przez Grzegorza Iwano: wicza na polecenie Kniazia Symeona Iwanowicza Odyncewicza. 2) Litowskaja Ljetopis wyd. A. N. Popow w Uczenych Za: piskach wtorago otdielenia Imp. Akad. Nauk. Peterburg 1854 Kn. I. z rękopisu z XV wieku przepisanego około 1542 dla księcia Jerzego Słuckiego, w posiadaniu hr. A. S. Uwarowa. 3) Otry: wok kratkoj litowskoj ljetopisi nachodiaszczyj sia w lietopisnom Sbornikie imenujemom Ljetopisju Awraamki wyd. Archeograficzna Komissia w Peterburgu 1893 (Polnoje Sobra: nie russkich lietopisej Tom XVI) pisany na początku XVI wieku — w publicz. Wileńskiej Bibliotece. 4) Latopis Bychowca, wydany przez T. Narbuta: Pomniki do dziejów litewskich. Wilno 1846. 5) Ljetopisec Wełykoho Kniastwa Litowskoho i Żomoitsko; ho. — w rękopisie w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu dotąd nie: wydanym. Opis rękopisu: Bodjanski: O poiskach moich w Poz: nanskoj publicznoj bibliotekie (w Cztenii. w Imp. Moskow. Obszcze: stwie Istorii i drewnost. ross. 1846. Nr 1.) i Brückner: Ein weissrussischer Codex miscellaneus der Gräflich-Raczynski: schen Bibliothek in Posen (w Jagić: Archiv für slav. Philologie Tom IX). — 6) Rękopis Świdzińskiego dziś w Bibliotece hr. Krasińskich bez początku: Ljetopis Litwy pisany w XVI w. kirylicą (Nº 408) dotąd nie: wydany. — 7) Rękopis drugi tamże Kopija z XVIII w. pisany literami łacińskiemi (Nº 229) dotąd nie wydany. — 8) Chronika o wełykich Kniaziach litowskich do 1475 g. i Ljetopisec litowskij — w rękopisie z XVII w. pisanym skoropisem, w Moskiewskiej synodalnej bibliotece (Nr 790) dotąd niewydane. — Komissia archeograficzna w Peters: burgu obiecała 1893 wydać osobny tom Latopisców litewskich.

Guberti I. B. Materiały dla russkoj bibliografii. Chronologiczeskoje obozrienije rjedkich i zamieczatelnych russkich knig XVIII stoljetija, napeczatannych w Rossii graždanskim szriftom 1725–1800. Wypusk I. (Izdanie Imp. Obszczestwa Istorii i Drewnostej Ross. pri Moskowskom Uniwersytetie. Moskwa 1878. 8vo

Łopatin I. i Prokunin W.: Sbornik russkich narodnych liriczeskich pjesen. Opyt systematyczeskago swoda liriczeskich pjesen so storony bytowago i chudožestwennago soderžanija (s izloženijem pjesen dla golosa i fortepiano W. P. Prokunina). Moskwa 1889. 8vo Część I i II (Wypusk 1 i 2)

Masaryk T. G. Slovanske studie. I. Slavjanofilství Ivana Vasiljeviče Kerějewského. V Praze 1889. 8vo

Naumenko W.: Obzor foneticzeskich osobennostej małorusskoj rjeczi. Kijew 1889. 8vo

Offeicoff: La Macédoine au point de vue ethnographique, historique et philologique. Philippopoli 1888. 8vo

Neuzera pjenija Dmitrija Aleksandrowicza Sławianskago.

Russkija pjesni i pjesni južnych i zapadnych Sławian sobrannyja D. A. Sławianskim i perełożennyja dla odnogo golosa i chora O. Ch. Sławianskoju. Moskwa (b. r.) (1889) 4to Wypusk 1. 2. 3.

Motrunia, operetka w 1m dijestwii na małorossijskom jazykie (podražienie francuzskomu Michel et Christinne) soczynenije Gotfreda Ossowskago (s muzykoju Stanisławy Szajerowicz). Žytomir (Izdanie N. Czeskisa, typo-litografija I. N. Jankewicza) 1867. 8vo str. 87. (autor zapowiedział wydanie monodramm w 1m akcie: Zapeczatannyj Steczko – lecz nie wydał). 60 Kop.

— Kupało; opera Wachniànina.

Zabielin Iwan: Opyty izuczenija Russkih drewnostej i istorii. Izsliedowanija, opisanija i krytyczeskija stati. (Izdanie K. T. Soldatenkowa). Czast I. Moskwa, 1872. 8vo str. 566. — Czast. II (1873). 8vo str. 506.

Buditowicz A. S.: Naczertanie cerkowno-sławianskoj grammatyki. Warszawa 1883. 8vo str. XIII. 349. 2 Rubl.

Liubowicz N. N.: Istorija reformacii w Polszie. Kalwinisty i Antytrynitarii (po neizdannym istocznikam). Warszawa 1883. 8vo 3 Rubl.

Samokwasow D. Ja.: Sbornik obycznago prawa sybirskich inorodcew. 2 Rub.

Vlček J.: Dějiny literatury slovenskej. Čast I. Turč. Sv. Martin 1889. 8o

Werkowicz S. J.: Topograficzesko-etnograficzeskij oczerk Makedonii. S. Peterburg 1889. 8vo

Brjancew P. D.: Istorija Łytowskago gosudarstwa s drewnějszych wremen. Wilno 1889. 8vo

Milojević M. S. Pesme i običai ukupnog naroda Srbskog. Prva knjiga: Obredne pesme. Beograd 1869. 8vo

Pobiedonoscow Konstantyn oberprokuror ross. Synoda dieistwit. tajn. sowietnik

Żełobowskij A. J.: Semja po wozzrjenijam russkago naroda, wyrażennym w posłowicach i drugich proizwedenijach narodno-poetyczeskago tworczestwa. Istoriko-literaturnyj oczerk (Ottisk iz „Fiłołogiczeskich zapisok.") Woroneż 1892.

Zaozerskij J.: Istorycz. obozrienije istocznikow prawa Prawosławnoj Cerkwi. Wypusk I. (Kanoniczeskije istoczniki). Moskwa, typ. M. Wołczaninowa, 1892. 8vo str. 237.

Podolija. Izd. P. N. Batjuszkowym. Sptbg 1891.

Pypin A.: Istorija russk. etnografii. Sptbg, 1890-1892. 4 Tomy.

Batjuszkow Pompej Nikołajewicz + 20 Marca 1892 mając 85 lat; wy-dał: I) Pamiatniki russkoj stariny w zapadnych gubernijach. 1868-1883. 4 t. i 6 wypuszcz. i II. 1) Chołmskaja Ruś (S. Petersb. 1887. 2) Wołyń (Sptbg. 1888. 3) Biełorossija i Litwa (Sptbg. 1890. 4) Podolija (Sptbg. 1891. 5) Bessarabija 1892. 8vo.

Hryniewiecki Leonid Francowicz Medyk + 1892 w Syberyi mając 37 lat; zajmował się badaniem geologicz. Nowej-Ziemi.

Saljas de Turnemir hrab. Elżbieta Wasiljewna + 15 Marca 1892 w Warszawie; pisywała pod pseudonimem Eugenij Tur powieści i bajki dla dzieci.

[illegible]

Żełobowskij A.: Semja po wozzrjenijam russkago naroda, wy-rażennym w posłowicach i drugich proizwedenijach narodno-poetyczeskago tworczestwa. Istoriko-literaturnyj oczerk. Woroneż, typogr. W. Isajewa 1892. 8vo str. 63. 40 Kop. (Druk 500 exempl.)

Mjuller I.: Samouczytel po cyfram dla russkoj narodnoj trechstrun-noj bałałajki. Moskwa, litogr. W. Grosse, 1892. 8o str. 9. 50 Kop. (Dr. 200 exempl.)

Zu.) Jelec: Boljezń wjeka. Roman w 3 czastjach. Warszawa, typogr. gubernskaja, 1892. 8vo str. 238. 1 Rub. 50 Kop. (Dr. 4000 exempl.)

Pawliszczew N. I.: Polskaja anarchija pry Janie Kazimirje i wojna za Ukrainu. 3 Toma (Soczynenia T. I-III). Sptbg 1887. 8vo str. 260+405+243. 6 Rubl.

" " " Sedmilje polskago mjateża 1861-1864. (Soczynenia Tom IV-V). Sptbg. 1887. 8vo str. 257+400. 3 Rubl.

Perwolf I.: Sławiane, ich wzaimnyja otnoszenija i swiazy. 3 Toma. Warszawa, 1886-1890. 8vo str. 208+306+160. 5 Rub. 50 Kop.

Perwyja 15 ljet suszczestwowanija Spetersb. Sławian. Błagotwor. Obszczestwa po protokołam obszczych sobranij 1868-1883. Sptbg, 1883. 8vo str. 882. 3 Rub. 50 Kop.

Sobolewskij A. I.: Lekcyi po istorii russkago jazyka. Izdanie 2e 1891. 8vo str. 273. 2 Rubl.

Famincyn A. S.: Bożestwa drewnych Sławian. Tom I. 1884. 8vo str. 331. 3 Rubl.

Zacharow J. Grammatyka manczżurskago jazyka. Sptbg 1879. 8vo.
" Połnyj manczżursko-russkij słowar. Sptbg 1875. 8vo.
Zakinft: Kitajskaja grammatyka. Sptbg. 1838. 4to.
Josibumi Kurono: Wwedenie w izuczenie japonskago jazyka. Sptbg, 1888. 8vo.
" " Japonskij alfawit s przyłożeniem składów i prymierow. Sptbg 1888. 8vo litografow.
Ibn-Dasta: Abu-Ali Achmeda Ben Omar, neizwiestnago doselie arabskago pisatela naczała X wieka, Izwiestija o Chozarach, Burtasach, Bołgarach, Madjarach, Sławianach i Russach, po rukopisi Britanskago Muzea w perwyj raz izdał, perewel i objasnił D. A. Chwolson. Sptbg. 1860. 8vo.
Kowalewskij O.: Mongolsko-russko-francuzskij Słowar. Kazań 1844-1849. 4to T. I-III.
" Mongolskaja Chrestomatija. Kazań 1836-1837. 8vo T. I. II.
Orłow A. Grammatyka manczżurskago jazyka. Sptbg 1873. 8vo.
" Grammatyka mongoło-buriatskago razgowornago jazyka. Kazań 1878. 8vo.
Naliwkin W. Sartowsko-persidskij Słowar obszczeupotrebitelnych słow po narjeczijam Turkestanskago kraja. Kazań 1889. 8vo.
" Russko-sartowskij i sartowsko-russkij Słowar, s przyłożeniem kratkoj grammatyki po narjeczijam Namanganskago ujezda. Kazań 1884. 8vo.
Ornatow P.: Mordowskaja grammatyka sostawlennaja po narieczii Mordwy Mokszy. Moskwa 1838. 8vo.
Palladija archimandr. i P. S. Popowa: Kitajsko-russkij Słowar. Pekin 1889. 4to T. I-II.
Patkanow K.: Cygany. Nieskolko słow o narieczijach zakawkazskich Cygan Bota i Karaczi. Sptbg 1887. 8vo.
" " Materiały dla izuczenija armianskich narieczij. I. Gowor Nachiczewanskij. - II. Muszskij dialekt. Sptbg 1875. 8vo.
Peszczurow D. A.: Kitajsko-russkij Słowar. Sptbg 1887. 8vo. - Dopołnenie 1888. 8vo.
Popow A.: Mongolskaja chrestomatija. Kazań 1836. 8vo Cz. I.

67

Jastrebow I. S.: Obyczai i pjesni tureckich Serbow. Wtoroje izdanie, dopołnennoje ich prozoju. S. Peterburg 1889-1890. 8vo str. XXII. 626. 3 Rubl.

Pypyn A. N.: Istorija russkoj etnografii. Tomy I. II. III. IV. (Obszczyj obzor izuczenij narodnosti i etnografija welykorusskaja.) S. Peterburg 1890. (8vo) IV: Biełorussia i Sybir. Peterburg typ. M. Stasiulewicza 1892. 8. str. 428... 3 Rub. (druk. 1500 exempl.)

Tołstoj I. graf i N. Kondakow: Russkija drewnosti w pamiatnikach iskusstwa, izdawajemyje... (Wypusk 3ij Drewnosti wremen peresełenija narodow. S 185 rysunkami w tekstie.) S Ptbg. 1890. 4to

Andrijewicz W. K.: Istorija Sibiri. Czast I (od drewn. wremen do osnowania Irkutskago ostroga) Czast II (Period s 1660 do woczarenija Elizawety Petrowny). Sptbg 1889. 8v.

Russkaja istoriczeskaja Biblioteka izdawajemaja Archeograficzeskoju Komissijeju. Tom X. Sptbg 1889. 4to

Nowogrodskaja Ljetopis po synodalnomu spisku. Izdanie Archeograf. Kommissii. Sptbg. 1888. 8vo

Szejn P. W. Materiały dla izuczenija byta i jazyka russkago nasełenija sjewero-zapadnago kraja. Tom I Czast I i II (Bytowaja i semejnaja żizn Biełorussa w obriadach i piesniach. Sptbg 1887 1890. 8v.

Archeograficzeskij Sbornik dokumentow otnosiaszczychsia k istorii Siewero-zapadnoj Rusi, izdawajemyj pry uprawlenii Wilenskago uczebnago okruga. Tom XI. Wilna 1890. 4to

Bobrowskij P. O.: Russkaja greko-unijatskaja cerkow w carstwowanije imp. Aleksandra I. Sptbg. 1890. 8v. str. 16 i 394. 3 Rubl.

Rożdestwenskij Arsenij swiaszcz.: Jużnorusskij Sztundyzm. Izsliedowanie. Sptbg, 1889. 8vo

Batjuszkow P. N. Bjelorussija i Litwa. Istoriczeskija sudby sjewero-zapadnago kraja. S Wysoczajszago soizwolenija izdano pry Ministerstwie wnutrennych djel. (S 1 chromolitografiej, 99 grawiurami i kartoj). Sptbg. 1890. 8vo

Batjuszkow P. N.: Wołyń. Istoriczeskija sudby jugo-zapadnago kraja. Sptbg 1888. 8vo

Bachtiarow A. A. Istorija knigi na Rusi (so mnogimi rysunkami w tekstie. Izdanie F. Pawlenkowa). Sptbg. 1890. 8vo

Gruszewskij M.: Jużnorusskije hospodarskije zamki w połowinie XVI wieka. Istoriko-statisticzeskij oczerk. Kijew 1890. 8vo (broszura)

Trudy Komiteta dla istoriko-statisticzeskago opisanija Podolskoj Eparchii. Kamenec-Podolsk 1889. Wypusk 1–4 (dotyczy cerkwi unickich)

Antonowicz W. B.: Monografii po istorii Zapadnoj i Jugo-Zapadnoj Rossii. Tom I. Kijew 1885. 8vo 2 Rub.

Żyteckij P. I.: Oczerk literaturnoj istorii małorusskago narjeczija w XVII i XVIII w., s przyłożeniem słowarja knижnoj małorusskoj rjeczy po rukopisi XVII wieka Czast I. Kijew 1889. 8vo 2 Rub.

Q–n, W. i L.: Russkija narodnyja byliny (knigi). Po sbornikam Kirszy-Daniłowa, Kirjejewskago, Rybnikowa i Hilferdinga. Moskwa typ. I. Sytina 1890. 16o, str. 302 60 kop.

Czekała S.: Narodnyja skazki. Posobije dla klassnago cztenia w russkich ucz. zawedeniach. Izd. 2e W. Dumnowa. Moskwa 1890. 8vo str. 72. 50 kop.

Sbornik snimkow s predmetow drewnosti, nachodiaszczychsia w gor. Kijewie w czastnych rukach. Wypusk I. Kijew, typ. S. Kulżenki, 1890. 4to str. 12. 1 Rub. 85 Kop. (druk. 150 exempl.)

Kojałowicz M. O. prof. duchown. akad. Petersburgu + 20 August v. s. 1891

Naumowicz I. Grigorewicz + w Auguście 1891 jadąc na Kaukaz.

Strjelbickij Jz.: Uniatskije cerkownyje sobory s Konca XVI w. do woz=
sojedynenija Uniatow s prawosławnoju cerkowju. Izd 2e. Odessa,
typ. E. Fesenko 1890. 8vo str. 164.
Fedorow W.: Posady Kazimir i Janowec (Dwa istorICz. oczerka). Warsza=
wa, typ. W. Jasinskago 1890. 8vo str. 11 i 2 rysunki. (druk 300 exempl.)

Szulgin Ja.: Oczerk Koliiwszczyny po neizdannym i izdannym
dokumentam 1768 i błyżajszych godow. Kijew, typ. G. Korczak-No=
wickago 1890. 8vo str. 209 1 Rub. (druk 100 exempl.)
Józefowicz M.: Nieskolko słow ob istoriczeskoj zadaczje Rossii.
Kijew, typ. S. Kulżenki 1890. 4to str. 47 (druk. 200 exempl.)

Wengerow S. A. Krytyko-biograficzeskij Słowar russkich pisatelej
i uczenych. Wypusk 28. Sptbg 1891. 8o. (do P. A. Bessonow) 35 Kop.
Opisy russkich bibliotek i bibliograficzeskija izdanija, nachodiaszczyjasia
w istoriczeskoj i archeologiczeskoj bibliotekie M. F. Bokaczewa.
Sptbg. 1890. 8o (Katalog gigdziel bibliogr. ross. — Repertorium bibliographicum)
Naumowicz J. (protojerej): Psaltyrnik, powiest iz hałycko-russkoj
narodnoj żyzni. Izdanie 3e P. Prianisznikowa. Moskwa, typogr. D.
Boncz-Brujewicza, 1891. 8o str. 159. 30 Kop. (druk. 3000 exempl.)
Rozow A.: Christijanskaja Nubija. Czast I. Istoczniki dla istorii Chris=
tianstwa w Nubii. Istoriko-kriticzeskoje i cerkowno-archeologi=
czeskoje izsljedowanie. Kijew, typ. G. Korczak-Nowickago, 1890.
8vo str. 728. (3 Rubl.)
Troickij J. (misjoner): Obłyczenie zabłuzdenia Sztundizma. Opyt po=
drobnago razbora Uczenczenija sektantow-sztundistow. Kijew, typ.
A. Iwanowa 1890. 8vo str. 250. 1 Rub. 20 Kop.
Florinskij T.: Nowoje otkritie w obłasti glagolicy i wopros o prois=
choździenii sławianskago missała. Kijew, typ. Uniwersyt. 1890. 8vo
str. 16. (100 exempl.)
Benderew (kapitan): Wojennaja geografia i statystyka Makedonii i
sosiednich s neju obłastej Bałkanskago połnostrowa. Sptbg, typog.
wojennaja 1890. 8vo str. 835 i 2 karty geogr. 5 Rubl. (druk 600 exempl.)
Naumowicz J.: Czerwonaja Ruś, jeja prosztoje i nastojaszczeje.
Kijew, typ. W. Zawadskago, 1890. 8vo str. 30 (druk. 300 exempl.)
Storożewskij J.: Martyn puszkar, perwyj połtawskij połkownik. Żyto=
mir, typogr. nasljed. S. Brodowicza, 1890. 16o str. 27. (druk 1200 exempl.)

Sokołowskij N. (lekarz): Biełaja-Cerkow, Wasilkowskago ujezda, Kijewskoj gubernii, w medyko-topograficzeskom, statysticzeskom i sanitarnom otnoszeniach. Biełaja-Cerkow 1890. 8vo str. 74 i 30 tablic. 1 Rub. (druk. 300 exempl.)

Dunin-Barkowskaja W.: Nowiejszij uczebnik i samouczytel tańcew. Sposob wyuczytsia samomu tancowat i dyryżyrowat tańcami. Tyflis, typ. gazety „Kawkaz" 1890. 8vo str. 32. 35 Kop. (druk. 1200 exempl.)

Sorokin G. (swiaszcz.): Swadby i swadebnyja pjesni u Małorossow i Wełykorossow m. Dmitrowki Aleksandrijskago ujezda (Chersonskoj gubern.) Izd. żurnała „Kijewskaja Starina". Kijew, 1891. 8vo str. 54. (dr. 100 exempl.)

Zapiski Imp. russkago geograficz. Obszczestwa po otdieleniju etnografii. T. XV. Wypusk I. Materiały dla etnografii łatyszskago plemeni Witebskoj gubernii. Sobrał i snabdił objasneniami E. Wolter. Czast I. Prazdniki i semejnyja pjesni Łatyszej. Sptbg, typ. Akad. nauk, 1890. 8vo str. 385. (dr. 870 exempl.)

Pjesni małorusskago naroda w Bukowinie (sobrał Kupczanko - redakcyja Al. Łonaczewskago

Małorusskije narodnyja predanija i rasskazy. Swod Michaiła Dragomanowa. Kijew 1896.

Istomina Th: (recenzja dzieła:) „Je. Romanow: Biełorusskij Sbornik. I. Gub. Mohilewskaja. Wypusk 1.2. Pieśni, posłowicy, zagadki. Kijew 1886." Ptbg. 1886. 8vo

Pjesni, Narodnyja biełorusskija, sobrany Je. P. Sptbg 1858. 8vo

Sadownikow D. N. Skazki i predanija Samarskago kraja (Zapiski Imp. Ros. Geogr. Obszcz. po Otd. Etnograf. T. XII). Sptbg 1884. 8vo

Skazki, Narodnyja jużno-russkija. Izdał J. Rudczenko. Kijew 1870. 8vo Wypusk I. II.

Skazki, Narodnyja, sobrannyja sełskimi uczyteljami. Izdanie A. A. Erlenwejna. Moskwa 1863. 8vo

Łotewskie:

Adolphi Heinrich (Superintendent): Erster Versuch einer Kurz verfassten Anleitung zur lettischen Sprache. Mitau 1685.

Stender: Lettische Grammatik. 2e Auflage. Mitau, 1783.

Harder Christoph (Pastor zu Papendorf): Anmerkungen und Zusätze zu der lettischen Grammatik des Herrn Propst Stender. Mitau 1809.

Rosenberger (Hofrath, Lector): Formenlehre der lettischen Sprache. Mitau 1830 (gedruckt bey J. F. Steffenhagen) 8vo str. 190. 2e Aufl. Dorpat +

Bielenstein. Die lettische Sprache. 2 Bände. Berlin 1862–1864.

" " Die Elemente der lettischen Sprache. Mitau, 1866

" " Lettische Grammatik. Mitau 1863.

Elger Georgius S. J.: Dictionarium polono-latino-lotavicum. Vilnae, typ. Acad. Soc. Jes. 1683. 8vo ppg. 674. +

Elver's C.: Lettisches Wörterbuch. Riga 1748. 8o + Nr 92 obc.

Stender G. F. Lettisches Lexicon. Mitau (1795) (o. J.) 8vo. 2 Bände. + Nr 353 obc.

Ulmann: Lettisches Wörterbuch: I Theil: Lettisch-deutsch von Ulmann. Riga 1872. — II Theil: Deutsch-lettisch von Ulmann und Brasche. Riga 1880.

Sprogis: Pamiatniki Łatyszkago narodnago tworczestwa. Wilna 1868.

Trenland: Materiały po etnografii Łatyszskago plemeni. Moskwa 1881.

Bielenstein: Tausend lettische Rätsel. Mitau 1881.

Hesselberg: Lettische Grammatik. Mitau 1841. 2e Aufl. 1848

Ulmann: Lettische Volkslieder. Riga 1874.

Geogr. + Ulanowska Stefania: Łotysze Inflant polskich a w szczególności z gminy Wielońskiej powiatu Rzeżyckiego Odbitka z T. XV. Dz. III Zbioru wiadomości do antropologii krajowej Akad. Umiej.). Kraków, druk. Uniwersyt. 1891–1895. 8º. Część I. str. 102. – Część II (1892) str. 115 – Część III (1895) str. 261.

Waeber: Anthropologie der Letten. Dorpat 1879.

Napierski: Chronologischer Konspect der lettischen Litteratur. Mitau 1830. 8º.

Merkel G.: Die Letten. Leipzig 1800.

Watson C. F. Über den lettischen Volkstamm. Mitau 1822.

Liter. pol. + (Odbitka z Magazin der lettisch-literärischen Gesellschaft. Mitau 1885. XVII-er Band, 2-tes Heft pag. 181–205.) Manteuffel G. baron: Bibliographische Notiz über lettische Schriften welche von 1604 bis 1891 in der polnisch-livländischen (hochlettischen oder oberländischen) Mundart veröffentlicht worden sind in rein chronologischer Ordnung zusammengestellt. (o. O. und J.) (1885) 8º. str. 24.

Manteuffel Gustaw (baron): Inflanty polskie, poprzedzone ogólnym rzutem oka na średniowiekową przeszłość całych Inflant (z przedmową J. I. Kraszewskiego) Poznań nakładem J. K. Żupańskiego, drukiem J. I. Kraszewskiego (W. Łebiński) w Poznaniu 1879. fol. małe, str. 169 z licznemi drzeworyt. i z 3 litograf. mappami.

Winkelmann Eduard Dr.: Bibliotheca Livoniae historica. Systematisches Verzeichniss der Quellen und Hülfsmittel zur Geschichte Estlands, Livlands, und Kurlands. St. Petersburg 1870. 4to pag. 407. (Literatura polska 1036.)
cfr. Gadebusch, Napierski, Beise.

Kossowski Tomasz x.: Gramatyka inflantsko-łotewska dla uczących się języka łotewskiego ułożona. Ryga 1853. 8vo str. 32.

Kurmin Jan: Słownik polsko-łacińsko-łotewski. Wilno 1858. 8vo str. 282.

B(aron) G(ustaw) M(anteuffel): Polnisch-Livland (mit litograph. Karten, Originalphotographien, Holzschnitten und anderen Beilagen). Riga (N. Kymmel) 1869. 4to str. 96.

Ulanowska Stefania: Łotysze Inflant polskich a w szczególności z gminy Wielońskiej powiatu Rzeżyckiego. Kraków, druk. Uniwersyt. 1891–1895. 8º. Część I str. 102 – Cz. II str. 115. – Cz. III str. 261. (Odbitka z T. XV. Dz. III Zbioru wiadomości do antropologii krajowej Akad. umiej.) Geogr. pol. 2000.

Sjögren's Joh. Andreas: Livisch-deutsches und Deutsch-livisches Wörterbuch, bearbeitet von Ferdinand Joh. Wiedemann. S.-Petersburg (Akademie der Wissenschaften – Leipzig b. Leopold Voss) 1861 Sjögren's Gesammelte Schriften. IIer Band, IIter Theil) 4to K. n. 3, str. 398. 3 Thlr. 12 Ngr. (3 Rubl. 5 Kop.)

Wolter E. A.: Materiały dla etnografii Łatyszskago plemeni Witebskoj Gubernii. Czast I. (Prazdniki i semejnyja pjasni Łatyszej). Sanktpeterburg (typogr. Imp. Akad. Nauk) 1890. 8o pag. XIV. 385. 1.

Bezzenberger A.: Lettische Dialekt-Studien. Göttingen 1885. 8vo

Zimmermann Ulrich Ernst: Versuch einer Geschichte der lettischen Literatur. Mitau 1812. 8vo pag. 136 mit dem Bildniss G. F. Stenders.

Literatura litewska.

Bucki Wilhelm Łotwak jezuita 1601 † 1653 wydał po łotewsku obszerniejszy i skrócony Katechizm, opis kościelnych ceremonij, objaśnienia świąt rocznych, śpiewy kościelne i modlitwy r. 1622.

Merkel, eine lettische Sage. Mit Titelkupf. Leipz. 802. br. 6 gr.

7 Lettisch. De Imitatione Christi in Lettischer Sprache, Jelgawâ (Mitau) 1836.
1 th. 10 s.

[illegible] Itinerarium Galliae Narbonensis [illegible]
prisco-gallicum. 12., Lugd. B. 1606, *bel expl. rar.* 2 th.

Lachmann, specimina linguae francicae. Berol. 1825. 15 s.

Stender, lettische Grammatik nebst einem hinl. Lexico. Braunschweig 1761. 15 ngr.